

Số: **5565**/BCT-TKNL

Hà Nội, ngày 31 tháng 7 năm 2024

V/v lấy ý kiến đối với đề nghị xây dựng Luật sửa đổi, bổ sung Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả.

Kính gửi:

- Các Bộ: Tài chính, Nội vụ, Ngoại giao, Tư pháp, Giao thông Vận tải, Xây dựng, Nông nghiệp và Phát triển nông thôn;
- Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam;
- Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương;
- Các Tập đoàn: Dầu khí Việt Nam, Điện lực Việt Nam, Công nghiệp Than - Khoáng sản Việt Nam, Xăng dầu Việt Nam.

Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả đã được ban hành ngày 28 tháng 6 năm 2010. Thực hiện Quyết định số 2114/QĐ-TTg ngày 16 tháng 12 năm 2021 của Thủ tướng Chính phủ về việc ban hành Kế hoạch thực hiện kết luận số 19-KL/TW của Bộ Chính trị và Đề án Định hướng chương trình xây dựng pháp luật nhiệm kỳ Quốc hội khóa XV, Bộ Công Thương được giao nhiệm vụ nghiên cứu, rà soát Luật. Ngày 12 tháng 10 năm 2023, Văn phòng Chính phủ đã ban hành Công văn số 7937/VPCP-PL về thông báo ý kiến của Phó Thủ tướng Trần Hồng Hà giao Bộ Công Thương “Lập hồ sơ đề nghị xây dựng Luật để sửa đổi, bổ sung Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả”.

Thực hiện quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật, Bộ Công Thương gửi kèm theo Công văn này các tài liệu đề nghị xây dựng Luật sửa đổi, bổ sung Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả, bao gồm: (i) Dự thảo Tờ trình Chính phủ; (ii) Báo cáo tổng kết việc thi hành Luật; (iii) Báo cáo đánh giá tác động của chính sách trong đề nghị xây dựng Luật; (iv) Đề cương dự thảo Luật.

Bộ Công Thương đề nghị các Bộ, ngành; Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương; các Tập đoàn gửi ý kiến góp ý về Bộ Công Thương, đồng thời gửi bản mềm qua địa chỉ email: VietTV@moit.gov.vn trước ngày 15 tháng 8 năm 2024 để Bộ Công Thương tổng hợp, báo cáo Chính phủ./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Bộ trưởng (để báo cáo);
- Lưu: VT, TKNL

KT. BỘ TRƯỞNG
THỨ TRƯỞNG

Nguyễn Hoàng Long

Số: /TTr-BCT

Hà Nội, ngày tháng năm 2024

TỜ TRÌNH

Đề nghị xây dựng Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả

Kính gửi: Chính phủ

Thực hiện quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2015 và nhiệm vụ được giao tại Triển khai Kế hoạch thực hiện Kết luận số 19-KL/TW ngày 14 tháng 10 năm 2021 của Bộ Chính trị và Đề án 292-ĐA/ĐĐQH15 ngày 20 tháng 10 năm 2021 của Đảng đoàn Quốc hội về Định hướng chương trình xây dựng pháp luật nhiệm kỳ Quốc hội khóa XV, Quyết định số 2114/QĐ-TTg ngày 16 tháng 12 năm 2021 của Thủ tướng Chính phủ, trong đó giao nhiệm vụ Bộ Công Thương thực hiện nghiên cứu, rà soát Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả để báo cáo Ủy ban Thường vụ Quốc hội (UBTVQH) xem xét đưa vào Chương trình xây dựng Luật, Pháp lệnh giai đoạn 2023 -2024, cũng như thực hiện Công văn số 7937/VPCP-PL ngày 12 tháng 10 năm 2023 của Văn phòng Chính phủ về thông báo ý kiến của Phó Thủ tướng Trần Hồng Hà giao Bộ Công Thương “*Lập hồ sơ Đề nghị Xây dựng Luật để sửa đổi, bổ sung Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả*”.

Bộ Công Thương kính báo cáo Chính phủ về đề nghị xây dựng Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả như sau:

I. SỰ CẦN THIẾT SỬA ĐỔI, BỔ SUNG LUẬT SỬ DỤNG NĂNG LƯỢNG TIẾT KIỆM VÀ HIỆU QUẢ

Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả (Luật SDNL TK&HQ - Luật số 50/2010/QH12) được Quốc hội nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam khóa XII, kỳ họp thứ 7 thông qua ngày 17 tháng 6 năm 2010, có hiệu lực thi hành từ ngày 01 tháng 01 năm 2011.

Việc ban hành Luật đánh dấu mốc quan trọng trong quá trình xây dựng pháp luật về SDNL TK&HQ ở nước ta. Lần đầu tiên ở nước ta có riêng một đạo luật thống nhất điều chỉnh các hoạt động trong lĩnh vực SDNL TK&HQ.

Luật đã thể chế hóa chủ trương, đường lối quan điểm nhất quán của Đảng, và Nhà nước, xác định SDNL TK&HQ là chính sách được ưu tiên hàng đầu, giữ

vai trò quan trọng trong việc thực hiện chiến lược phát triển kinh tế gắn với an ninh năng lượng và bảo vệ môi trường, phù hợp với yêu cầu phát triển kinh tế thị trường có sự điều tiết của Nhà nước và hội nhập kinh tế quốc tế.

Luật đã tạo dựng hành lang pháp lý, tháo gỡ rào cản, cụ thể hóa các quy định về biện pháp quản lý, kỹ thuật và chính sách thúc đẩy SDNL TK&HQ trong toàn bộ hoạt động sản xuất công nghiệp, nông nghiệp, giao thông vận tải, xây dựng dân dụng, chiếu sáng và sinh hoạt của cộng đồng, tạo điều kiện triển khai đồng bộ hoạt động sử dụng năng lượng TK&HQ bền vững của đất nước.

Tuy nhiên, sau hơn 13 năm triển khai thi hành, đến nay đã bộc lộ nhiều khó khăn vướng mắc cần phải giải quyết, cần nghiên cứu để sửa đổi, bổ sung một số nội dung được quy định tại Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả và các luật liên quan để kịp thời điều chỉnh các quan hệ xã hội phát sinh trong thực tiễn hoạt động điện lực và sử dụng điện, sử dụng năng lượng.

Cụ thể, nhiều nội dung quy định trong Luật còn mang tính khuyến khích, cơ chế thực thi, chế tài xử lý vi phạm còn chưa đủ mạnh; việc triển khai thi hành Luật vẫn còn nhiều bất cập, hạn chế. Bên cạnh đó, nhiều cơ chế, chính sách ưu đãi, khuyến khích trong lĩnh vực sử dụng năng lượng tiết kiệm, hiệu quả quy định tại Luật còn khoảng trống, dẫn đến không được hướng dẫn, quy định cụ thể tại các văn bản dưới luật để áp dụng trong các lĩnh vực sử dụng năng lượng. Luật chưa quy định hình thái hoạt động và các giải pháp thúc đẩy thị trường dịch vụ tiết kiệm năng lượng. Hoạt động kiểm toán năng lượng có hiện tượng cạnh tranh không lành mạnh, chất lượng kiểm toán năng lượng còn thấp, không có cơ quan độc lập để kiểm định chất lượng dịch vụ kiểm toán năng lượng, tư vấn năng lượng. Đặc biệt là chưa quy định hành lang pháp lý cho việc phát triển thị trường tiết kiệm năng lượng thông qua cơ chế thực hiện các hợp đồng hiệu quả năng lượng theo mô hình Công ty dịch vụ năng lượng (ESCO). Việc thiếu các quy định giám sát thực hiện đối với các đơn vị tư vấn trong lĩnh vực sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả đã và đang gây ra những bất cập trong việc quản lý như: chất lượng tư vấn của các đơn vị không đồng đều, thiếu các quy định về chất lượng thiết bị kiểm toán năng lượng, thị trường tiết kiệm năng lượng bị bóp méo.

Bên cạnh đó, Việt Nam đã cam kết đưa phát thải ròng bằng “0” vào năm 2050 của Chính phủ tại Hội nghị Thượng đỉnh về Biến đổi khí hậu của Liên hiệp quốc lần thứ 26 (COP-26), với cam kết “Net Zero”, Việt Nam cần phải xem xét sửa đổi Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả theo hướng tăng cường các quy định, chế tài mang tính bắt buộc thay vì khuyến khích thực thi các giải pháp tiết kiệm năng lượng.

Các giải pháp về tiết kiệm năng lượng cũng là một trong những đòi hỏi để góp phần thực hiện Quy hoạch điện VIII (Quyết định 500/QĐ-TTg ngày 15 tháng

5 năm 2023 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Quy hoạch phát triển điện lực quốc gia thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050).

Về chủ trương, đường lối, chính sách mới của Đảng, ngày 11 tháng 02 năm 2020, Bộ Chính trị đã ban hành Nghị quyết số 55-NQ/TW về định hướng Chiến lược phát triển năng lượng quốc gia của Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 (sau đây viết tắt là Nghị quyết số 55-NQ/TW), trong đó đưa ra quan điểm chỉ đạo: “Sử dụng năng lượng tiết kiệm, hiệu quả, bảo vệ môi trường phải được xem là quốc sách quan trọng và trách nhiệm của toàn xã hội; xây dựng cơ chế, chính sách đồng bộ, chế tài đủ mạnh và khả thi để khuyến khích đầu tư và sử dụng các công nghệ, trang thiết bị tiết kiệm năng lượng, thân thiện môi trường, góp phần thúc đẩy năng suất lao động và đổi mới mô hình tăng trưởng” (khoản 1 Phần II Nghị quyết số 55-NQ/TW); với mục tiêu cụ thể: i) Tỷ lệ tiết kiệm năng lượng trên tổng tiêu thụ năng lượng cuối cùng so với kịch bản phát triển bình thường đạt khoảng 7% vào năm 2030 và khoảng 14% vào năm 2045; ii) Giảm phát thải khí nhà kính từ hoạt động năng lượng so với kịch bản phát triển bình thường ở mức 15% vào năm 2030, lên mức 20% vào năm 2045 (điểm b khoản 2 Phần II Nghị quyết số 55-NQ/TW).

Đặc biệt, Nghị quyết 55-NQ/TW cũng đặt ra yêu cầu mới đổi mới cơ chế, chính sách, phát triển thị trường hiệu quả năng lượng một cách đồng bộ một cách cụ thể *“...Hoàn thiện cơ chế, chính sách, các công cụ có tính thị trường để đẩy mạnh sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả”*.

Nghị quyết số 55-NQ/TW cũng nêu rõ nhiệm vụ xây dựng các công cụ và giải pháp mới trong lĩnh vực sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả bao gồm:

- *“Xây dựng cơ sở pháp lý để có thể hình thành và vận hành hiệu quả các quỹ về phát triển năng lượng bền vững, thúc đẩy sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả theo hướng xã hội hoá, bảo đảm độc lập về tài chính, không trùng lặp với nguồn thu, nhiệm vụ chi của ngân sách nhà nước và hạn chế việc làm tăng chi phí hoạt động, sản xuất kinh doanh cho doanh nghiệp, cơ sở sản xuất kinh doanh”*.

- *“Hoàn thiện khung pháp lý, khuyến khích đẩy mạnh triển khai mô hình dịch vụ năng lượng”*.

II. MỤC ĐÍCH VÀ QUAN ĐIỂM XÂY DỰNG LUẬT SỬ DỤNG, BỔ SUNG MỘT SỐ ĐIỀU LUẬT SỬ DỤNG NĂNG LƯỢNG TIẾT KIỆM VÀ HIỆU QUẢ

1. Mục đích

- Nâng cao tính thực tiễn, khả thi của Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả, bảo đảm tính đồng bộ, thống nhất của hệ thống luật pháp trong các hoạt động sử dụng năng lượng, phù hợp với các cam kết quốc tế.

- Tăng cường khuyến khích, tạo điều kiện để cộng đồng dân cư, hộ gia đình, tổ chức, cá nhân tham gia hoạt động sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả trong mọi lĩnh vực của đời sống kinh tế xã hội của đất nước vì mục tiêu phát triển bền vững của quốc gia.

- Chủ động, tích cực thực hiện các cam kết khi tham gia Công ước khung của Liên Hợp Quốc về biến đổi khí hậu lần thứ 26 (COP26).

- Hoàn thiện các biện pháp quản lý bắt buộc về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả đối với các cơ sở sản xuất công nghiệp, công trình xây dựng và cơ sở vận tải trọng điểm.

- Ưu tiên đầu tư phát triển các ngành công nghiệp có hiệu suất sử dụng năng lượng cao, tiết kiệm năng lượng phục vụ mục tiêu sử dụng hợp lý các nguồn năng lượng, bảo vệ môi trường và phát triển bền vững.

- Xây dựng các cơ chế ưu đãi, công cụ hỗ trợ tài chính về thuế, đất đai, lãi vay, cơ chế bảo lãnh vay vốn cho doanh nghiệp đầu tư các dự án về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả.

- Nhà nước khuyến khích và tạo điều kiện để các tổ chức, cá nhân phát triển kinh doanh vận tải khách công cộng, tổ chức vận tải đa phương thức nhằm giảm mức tiêu thụ năng lượng, góp phần bảo vệ môi trường.

- Tăng cường khuyến khích phát triển các dịch vụ tư vấn (mạng lưới các trung tâm tư vấn tiết kiệm năng lượng, các công ty dịch vụ năng lượng) nhằm thúc đẩy sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả trong sản xuất, kinh doanh và sinh hoạt của nhân dân.

- Mở rộng và nâng cao hiệu quả hợp tác quốc tế, thực hiện đầy đủ các cam kết quốc tế trong lĩnh vực bảo tồn và sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả.

- Tăng cường thu hút đầu tư nước ngoài và tư nhân trong lĩnh vực sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả.

2. Quan điểm xây dựng văn bản Luật sửa đổi, bổ sung một số điều Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả

- Thể chế hóa các quan điểm, đường lối của Đảng, Nhà nước đối với các hoạt động sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả.

- Góp phần quan trọng trong việc thực hiện chiến lược phát triển kinh tế gắn với an ninh năng lượng và bảo vệ môi trường, phù hợp với yêu cầu phát triển kinh tế thị trường có sự điều tiết của Nhà nước và hội nhập kinh tế quốc tế.

- Tăng cường hiệu lực, hiệu quả hoạt động quản lý nhà nước về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả, phát huy hơn nữa vai trò, trách nhiệm của các Bộ, cơ quan ngang Bộ; địa phương, doanh nghiệp...

- Khuyến khích phát triển những ngành nghề tiêu thụ ít năng lượng, tài nguyên thiên nhiên, tạo ra giá trị gia tăng cao. Có chính sách kiểm soát đối với những ngành có cường độ sử dụng năng lượng cao, tiêu thụ nhiều tài nguyên thiên nhiên.

- Kế thừa và phát triển các quy định của pháp luật về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả hiện hành, đáp ứng yêu cầu thực tiễn trong hoạt động này.

III. PHẠM VI ĐIỀU CHỈNH, ĐỐI TƯỢNG ÁP DỤNG CỦA VĂN BẢN LUẬT SỬA ĐỔI, BỔ SUNG LUẬT SỬ DỤNG NĂNG LƯỢNG TIẾT KIỆM VÀ HIỆU QUẢ

1. Phạm vi điều chỉnh

Phạm vi điều chỉnh đã được quy định tại Luật hiện hành về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả; chính sách, biện pháp thúc đẩy sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả; quyền, nghĩa vụ, trách nhiệm của tổ chức, hộ gia đình, cá nhân trong sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả.

Văn bản Luật sửa đổi, bổ sung Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả về cơ bản không có thay đổi về phạm vi điều chỉnh so với Luật hiện hành.

2. Đối tượng áp dụng

Bao gồm tổ chức, hộ gia đình, cá nhân tiến hành các hoạt động sử dụng năng lượng tiết kiệm quả trên lãnh thổ Việt Nam.

IV. MỤC TIÊU, NỘI DUNG CỦA CHÍNH SÁCH, GIẢI PHÁP THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH TRONG ĐỀ NGHỊ XÂY DỰNG VĂN BẢN LUẬT SỬ DỤNG NĂNG LƯỢNG TIẾT KIỆM VÀ HIỆU QUẢ MỚI

Luật SDNL TK&HQ gồm có 12 Chương, 48 Điều, quy định các giải pháp sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả trong các ngành, các lĩnh vực kinh tế, xã hội và quy định quyền, nghĩa vụ và trách nhiệm của tổ chức, cá nhân trong việc sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả.

Luật SDNL TK&HQ xây dựng thiết chế quản lý, thúc đẩy sử dụng năng lượng trong sản xuất công nghiệp, xây dựng, giao thông vận tải, nông nghiệp, kinh doanh đặc biệt là các cơ sở sử dụng năng lượng trọng điểm.

Dựa trên kết quả nghiên cứu, khảo sát hiện trạng thi hành Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả, định hướng chính sách thúc đẩy sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả trong giai đoạn tới và ý kiến góp ý của các Bộ, ngành, địa phương, doanh nghiệp và tham khảo, nghiên cứu kinh nghiệm quốc tế về xây dựng và triển khai thực hiện các quy định pháp luật về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả, Bộ Công Thương tập trung đánh giá, đề xuất sửa đổi 5 nhóm nội dung của Luật theo hướng: (i) Điều chỉnh, bổ sung các quy định còn thiếu, còn chưa cụ thể trong Luật; (ii) Xem xét đưa một số nội dung quy định tại các nghị định, thông tư vào Luật để tăng cường hiệu lực thi hành Luật, cụ thể như sau:

1. Chính sách về quản lý năng lượng

- Bổ sung quy định về quản lý năng lượng đối với mô hình tập đoàn, tổng công ty, đặc biệt trong lĩnh vực kiểm soát định mức hao hụt xăng dầu.

- Bổ sung trách nhiệm của các doanh nghiệp vừa và nhỏ về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả.

- Xem xét điều chỉnh mức sử dụng năng lượng hiện hành đối với các cơ sở sử dụng năng lượng trọng điểm lĩnh vực xây dựng, giao thông, nông nghiệp (1.000 TOE đối với cơ sở sử dụng năng lượng thuộc lĩnh vực nông nghiệp, giao thông vận tải và 500 TOE đối với xây dựng) theo phương án phân loại (loại I, II hoặc III), tương ứng với từng loại sẽ khuyến nghị áp dụng mô hình quản lý năng lượng phù hợp.

- Xem xét điều chỉnh tăng cường trách nhiệm của địa phương trong việc kiểm tra tuân thủ các tiêu chuẩn, quy chuẩn, định mức tiêu thụ năng lượng của các doanh nghiệp tại địa phương.

- Tăng cường chế tài để đảm bảo tuân thủ việc cung cấp thông tin, số liệu tiêu thụ năng lượng và số liệu kinh doanh của các doanh nghiệp cho cơ quan chức năng.

- Bổ sung quy định chế tài, khen thưởng đối người đứng đầu cơ sở sử dụng năng lượng.

2. Chính sách phát triển nguồn nhân lực, tư vấn dịch vụ năng lượng và mạng lưới đơn vị tư vấn dịch vụ năng lượng

- Sửa đổi, bổ sung quy định của Luật liên quan đến hoạt động đào tạo nâng cao năng lực chuyên môn bao gồm đào tạo lần đầu, cập nhật kiến thức, đào tạo lại v.v... cho các tổ chức, cá nhân tư vấn hoạt động trong lĩnh vực TKNL, lực lượng Kiểm toán viên năng lượng và Người quản lý năng lượng tại cơ sở sử dụng năng lượng.

- Sửa đổi, bổ sung quy định điều kiện về con người, phương tiện, thiết bị và các hoạt động có liên quan đến tổ chức dịch vụ tư vấn năng lượng để đảm bảo chất lượng dịch vụ và thúc đẩy việc hình thành và phát triển thị trường tiết kiệm năng lượng.

- Quy định về công tác kiểm tra, giám sát đối với các đơn vị hoạt động trong lĩnh vực dịch vụ tư vấn năng lượng, kiểm toán năng lượng, đào tạo kiểm toán viên năng lượng và người quản lý năng lượng.

- Nghiên cứu, rà soát các quy định chi tiết về điều kiện kinh doanh đối với tổ chức hành nghề kiểm toán năng lượng theo quy định Luật Đầu tư kinh doanh 2020.

- Nghiên cứu xây dựng các cơ chế hỗ trợ và hình thành hệ thống các Công ty dịch vụ tư vấn năng lượng.

3. Chính sách phát triển các công cụ thị trường tiết kiệm năng lượng

- Xây dựng công cụ quỹ thúc đẩy sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả trên cơ sở thúc đẩy mọi nguồn lực xã hội cả trong và ngoài nước để hỗ trợ triển khai các hoạt động TKNL tại Việt Nam.

- Bổ sung, làm rõ các quy định về hỗ trợ thuế, hỗ trợ tài chính đối với hoạt động đầu tư các giải pháp sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả, các dự án nâng cấp, cải tạo dây chuyền sản xuất, mở rộng quy mô sản xuất bằng công nghệ tiết kiệm năng lượng.

- Nghiên cứu áp dụng các công cụ hỗ trợ tài chính về thu xếp vốn đầu tư, chia sẻ lợi nhuận - rủi ro, bảo lãnh vốn vay, hỗ trợ kỹ thuật các công ty dịch vụ năng lượng.

- Cung cấp vốn và trợ giúp kỹ thuật thông qua các công ty dịch vụ tư vấn năng lượng cho các dự án TKNL và có tính khả thi về tài chính nhưng thiếu vốn ban đầu và đang tìm kiếm nguồn vốn ưu đãi, thúc đẩy đầu tư TKNL thông qua các hình thức đa dạng khác nhau bao gồm đầu tư mạo hiểm, vốn tự có, thuê tài sản, tín dụng carbon, quỹ bảo lãnh tín dụng và trợ giúp kỹ thuật.

4. Chính sách quản lý hiệu suất năng lượng của phương tiện thiết bị trên thị trường

- Nghiên cứu bổ sung Chương trình hiệu suất năng lượng cao nhất để đẩy nhanh tốc độ chuyển đổi thị trường tiêu thụ các phương tiện, thiết bị hiệu suất năng lượng cao.

- Nghiên cứu mở rộng, bổ sung danh mục phương tiện, thiết bị tiêu thụ năng lượng vào chương trình dán nhãn năng lượng. Bổ sung đối tượng dán nhãn năng lượng cho nhóm vật liệu xây dựng bao gồm: sản phẩm kính, gạch không nung...

- Bãi bỏ quy định cấp giấy chứng nhận dán nhãn năng lượng của cơ quan nhà nước có thẩm quyền, chuyển sang hình thức doanh nghiệp tự công bố nhãn năng lượng.

- Rà soát, nghiên cứu cơ chế ưu đãi để khuyến khích các doanh nghiệp đầu tư phát triển các sản phẩm hiệu suất cao hơn có tính định hướng thị trường, từng bước loại bỏ các phương tiện, thiết bị, sản phẩm sử dụng năng lượng hiệu suất thấp.

5. Tổ chức triển khai thực hiện và nâng cao hiệu lực quản lý nhà nước trong lĩnh vực sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả

- Bổ sung quy định cụ thể trách nhiệm của Bộ, ngành và UBND các tỉnh về mua sắm trang thiết bị TKNL trong các dự án đầu tư từ ngân sách Nhà nước, đặc biệt là trách nhiệm báo cáo tình hình thực hiện và kết quả công tác thanh, kiểm tra hàng năm cho cấp có thẩm quyền.

- Bổ sung trách nhiệm quản lý hoạt động dán nhãn năng lượng đối với sản phẩm vật liệu xây dựng cho Bộ Xây dựng trong tổ chức, triển khai, thực hiện kiểm

tra giám sát. Bổ sung mô hình quản lý năng lượng đối với các Tập đoàn và Tổng Công ty.

- Rà soát việc phân cấp quản lý Nhà nước trong lĩnh vực sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả giữa các cơ quan Trung ương và địa phương, quy định cụ thể vai trò và trách nhiệm của cơ quan đầu mối quốc gia, các Bộ, ngành liên quan và địa phương, đặc biệt là vai trò đầu mối tổ chức triển khai toàn bộ hoạt động sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả của UBND các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương.

- Nghiên cứu, bổ sung việc tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, hậu kiểm của cơ quan quản lý nhà nước tại địa phương đối với hoạt động sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả trong hoạt động sản xuất, kinh doanh, mua sắm công, tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc trong thực tế thi hành Luật.

- Rà soát việc phân cấp phối hợp tổ chức thống kê trong lĩnh vực sử dụng năng lượng (bao gồm cả lĩnh vực xây dựng, giao thông vận tải và nông nghiệp) phù hợp với quy định của Luật Thống kê.

V. DỰ KIẾN NGUỒN LỰC, ĐIỀU KIỆN BẢO ĐẢM CHO VIỆC THI HÀNH VĂN BẢN LUẬT SỬA ĐỔI, BỔ SUNG MỘT SỐ ĐIỀU LUẬT SỬ DỤNG NĂNG LƯỢNG TIẾT KIỆM VÀ HIỆU QUẢ SAU KHI ĐƯỢC THÔNG QUA

1. Cơ quan chịu trách nhiệm tổ chức thi hành Luật

- Chính phủ thống nhất quản lý nhà nước về hoạt động sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả trong phạm vi cả nước và chỉ đạo các Bộ ngành, địa phương thực hiện pháp luật về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả.

- Bộ Công Thương chịu trách nhiệm trước Chính phủ thực hiện quản lý nhà nước về hoạt động sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả.

- Bộ, cơ quan ngang bộ trong phạm vi nhiệm vụ, quyền hạn của mình có trách nhiệm thực hiện và phối hợp với Bộ Công Thương trong quản lý nhà nước về hoạt động sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả.

- Ủy ban nhân dân các cấp thực hiện quản lý nhà nước về hoạt động sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả trong phạm vi địa phương theo quy định.

2. Các điều kiện đảm bảo thi hành Luật

2.1. Ban hành các văn bản quy định chi tiết, hướng dẫn thi hành

Sau khi Luật sửa đổi, bổ sung Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả mới được ban hành, Chính phủ ban hành các văn bản quy phạm pháp luật (VBQPPL) quy định chi tiết, hướng dẫn và triển khai Luật đầy đủ, đúng tiến độ.

2.2. Tổ chức thực thi luật sau khi ban hành

Sau khi Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả mới được ban hành, Chính phủ sẽ:

- Xây dựng kế hoạch tổ chức thực thi Luật sửa đổi, bổ sung Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả với các hình thức phù hợp với từng đối tượng: cơ quan quản lý nhà nước, các tổ chức, cá nhân liên quan, các hội nghề nghiệp, người lao động, doanh nghiệp...

- Phân công, phối hợp liên ngành để triển khai thực hiện Luật thông qua các hình thức: tuyên truyền, phổ biến pháp luật; kiểm tra, giám sát việc thực thi pháp luật.

2.3. Nguồn kinh phí để triển khai Luật

Sau khi Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả mới được ban hành, dự kiến kinh phí thực thi gồm:

- Kinh phí để xây dựng các VBQPPL quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả.

- Kinh phí tuyên truyền, phổ biến Luật sửa đổi, bổ sung Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả và các văn bản dưới Luật.

- Kinh phí từ Chương trình quốc gia về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả giai đoạn 2019-2030.

- Kinh phí thanh tra, kiểm tra, giám sát và chi phí phục vụ tình hình thực thi Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả theo thời gian định kỳ hoặc đột xuất được thực hiện lồng ghép trong ngân sách chi thường xuyên của các cơ quan trung ương, ngành, địa phương, tổ chức, cá nhân.

- Kinh phí của các doanh nghiệp tham gia lĩnh vực này, kinh phí từ nguồn hợp tác quốc tế.

- Các nguồn kinh phí hợp pháp khác.

2.4. Dự kiến nguồn lực:

- Bộ Công Thương có đầy đủ nguồn nhân lực, bộ máy, điều kiện cơ bản để thực thi Luật sửa đổi, bổ sung Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả khi được Quốc hội thông qua.

- Các Bộ, ngành liên quan và Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương bố trí nguồn nhân lực, tổ chức chỉ đạo thực hiện Luật trong phạm vi, lĩnh vực của đơn vị mình.

- Bộ Công Thương chỉ đạo, hướng dẫn các Tập đoàn, doanh nghiệp có liên quan chuẩn bị nhân lực, bộ máy, đảm bảo các cán bộ được đào tạo và có năng lực để triển khai Luật trong phạm vi, chức năng, nhiệm vụ được Luật giao.

VI. THỜI GIAN DỰ KIẾN TRÌNH THÔNG QUA VĂN BẢN LUẬT

Bộ Công Thương kiến nghị Chính phủ đề xuất xây dựng Luật Sửa đổi, bổ sung một số điều Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả vào Chương trình xây dựng luật, pháp lệnh của Quốc hội năm 2024, dự kiến trình Quốc hội cho ý kiến tại Kỳ họp thứ ... Quốc hội khóa XV (tháng ... năm 2025) và thông qua tại Kỳ họp thứ ... Quốc hội khóa XV (tháng ... năm 2025)

Trên đây là Tờ trình đề nghị xây dựng Luật Sửa đổi, bổ sung một số điều Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả, Bộ Công Thương xin kính trình Chính phủ xem xét, quyết định./.

(Tài liệu gửi kèm theo: (1) Báo cáo đánh giá tác động của chính sách; (2) Báo cáo tổng kết việc thi hành pháp luật hoặc đánh giá thực trạng quan hệ xã hội liên quan đến đề nghị xây dựng; (3) Bản tổng hợp, giải trình, tiếp thu ý kiến góp ý về đề nghị xây dựng; (4) Bản chụp ý kiến góp ý; (5) Đề cương dự thảo; (6) Báo cáo thẩm định; (7) Báo cáo giải trình, tiếp thu ý kiến thẩm định).

Nơi nhận:

- Như trên;
- Thủ tướng Chính phủ (để báo cáo);
- Các Phó Thủ tướng Chính phủ (để báo cáo);
- Các thành viên Chính phủ;
- Văn phòng Chính phủ;
- Bộ Tư pháp;
- Lãnh đạo Bộ Công Thương;
- Vụ PC ;
- Lưu: VT, TKNL.

BỘ TRƯỞNG

Nguyễn Hồng Diên

BỘ CÔNG THƯƠNG CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: /BC-BCT

Hà Nội, ngày tháng năm 2024

BÁO CÁO

Tổng kết thi hành Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả

Kính gửi: Chính phủ

Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả (Luật SDNL TKHQ - Luật số 50/2010/QH12) được Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam khóa XII, kỳ họp thứ 7 thông qua ngày 17 tháng 6 năm 2010.

Luật khẳng định quan điểm nhất quán của Đảng và Nhà nước ta coi SDNL TKHQ là chính sách được ưu tiên hàng đầu, giữ vai trò quan trọng trong việc thực hiện chiến lược phát triển kinh tế gắn với an ninh năng lượng và bảo vệ môi trường, phù hợp với yêu cầu phát triển kinh tế thị trường có sự điều tiết của Nhà nước và hội nhập kinh tế quốc tế.

Sau gần 14 năm thi hành Luật có hiệu lực thi hành từ ngày 01 tháng 01 năm 2011 là văn bản pháp luật quan trọng, điều chỉnh các quan hệ liên quan đến sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả.

Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả đã để lại dấu ấn tích cực đối với toàn xã hội trong lĩnh vực sử dụng năng lượng nói chung và tiết kiệm năng lượng nói riêng. Việc ban hành Luật là kịp thời và phù hợp với yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội và chính sách phát triển năng lượng của nước ta trong giai đoạn công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

Luật SDNL TKHQ gồm có 12 Chương, 48 Điều, quy định các giải pháp sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả trong các ngành, các lĩnh vực kinh tế, xã hội và quy định quyền, nghĩa vụ và trách nhiệm của tổ chức, cá nhân trong việc sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả.

Thực hiện chi tiết hoá Luật SDNL TKHQ, một hệ thống văn bản quy phạm pháp luật đã được xây dựng và ban hành, tạo thành khung pháp lý tương đối hoàn chỉnh, đồng bộ, đảm bảo cho tính thực thi các hoạt động trong lĩnh vực sử dụng năng lượng tiết kiệm, hiệu quả.

Để tiếp tục hoàn chỉnh hệ thống pháp luật về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả sau 14 năm triển khai Luật này trong bối cảnh mới, thực hiện Kết luận số 19-KL/TW ngày 14 tháng 10 năm 2021 của Bộ Chính trị và Đề án 292-ĐA/ĐDQH15 ngày 20 tháng 10 năm 2021 của Đảng đoàn Quốc hội về Định hướng chương trình xây dựng pháp luật nhiệm kỳ Quốc hội khóa XV, ngày 16 tháng 12 năm 2021, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định 2114/QĐ-TTg,

trong đó giao Bộ Công Thương thực hiện nghiên cứu, rà soát Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả để báo cáo UBND Quốc hội xem xét đưa vào Chương trình xây dựng Luật, Pháp lệnh giai đoạn 2023 -2024.

Thực hiện nhiệm vụ được giao, Bộ Công Thương đã chủ trì, phối hợp với các Bộ, ngành tổ chức nghiên cứu, tổ chức hội thảo tham vấn các cơ quan liên quan như: Bộ Xây dựng, Bộ Giao thông vận tải, Bộ Khoa học và Công nghệ, UBND một số tỉnh và thành phố trực thuộc trung ương để tổng kết, đánh giá việc thi hành Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả, qua đó định hướng cho các nội dung đề xuất sửa đổi Luật nhằm thúc đẩy mạnh mẽ hơn nữa chính sách sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả.

Qua các thông tin, số liệu, đánh giá, nhận định từ các Bộ ngành, Sở Công Thương các tỉnh, thành phố, Trung tâm Khuyến công, Trung tâm Khuyến công, Trung tâm Tiết kiệm năng lượng, các đơn vị, doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực tiết kiệm năng lượng tại các tỉnh, thành trên toàn quốc... báo cáo kết quả của các cuộc họp, hội nghị tổng kết cũng như thực tiễn hoạt động của các tổ chức, cá nhân trong lĩnh vực SDNL TKHQ, Bộ Công Thương đã xây dựng Báo cáo tổng kết thi hành Luật SDNL TKHQ, như sau:

PHẦN THỨ I

NHỮNG KẾT QUẢ TRONG QUÁ TRÌNH THI HÀNH LUẬT SỬ DỤNG NĂNG LƯỢNG TIẾT KIỆM VÀ HIỆU QUẢ

I. NHỮNG KẾT QUẢ ĐẠT ĐƯỢC TRONG QUÁ TRÌNH THI HÀNH LUẬT SỬ DỤNG NĂNG LƯỢNG TIẾT KIỆM VÀ HIỆU QUẢ (Luật SDNL TKHQ)

1. Việc xây dựng các văn bản hướng dẫn thi hành Luật

Để triển khai Luật này, một hệ thống các văn bản pháp luật liên quan bao gồm các Nghị định, Thông tư, Quyết định, tiêu chuẩn, quy chuẩn... được ban hành, cụ thể:

- 02 Nghị định của Chính phủ quy định chi tiết biện pháp thi hành và chế tài xử phạt.

- 02 Quyết định của Thủ tướng Chính Phủ ban hành quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về kiểm soát hiệu suất năng lượng cho các trang thiết bị tiêu thụ năng lượng.

- 16 thông tư quy định suất mức tiêu hao năng lượng và các biện pháp sử dụng năng lượng tiết kiệm hiệu quả trong các ngành công nghiệp, xây dựng, giao thông vận tải, nông nghiệp, và các văn bản hướng dẫn tác nghiệp cho việc thực thi các quy định về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả đã được ban hành.

- 26 văn bản quy phạm pháp luật đã được ban hành ở cấp Trung ương;
- hơn 50 bộ Tiêu chuẩn hiệu suất năng lượng tối thiểu áp dụng cho các nhóm thiết bị mục tiêu, kèm theo phương pháp thử nghiệm,

Ngoài các văn bản quy phạm pháp luật, nhiều chỉ thị của Thủ tướng Chính phủ, 12 Quyết định về việc chỉ định 12 cơ sở thử nghiệm hiệu suất năng lượng và 16 văn bản hướng dẫn tác nghiệp đã được ban hành.

Trong đó, một số văn bản đáng chú ý như:

- Quyết định số 68/2011/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Danh mục phương tiện, thiết bị tiết kiệm năng lượng được trang bị, mua sắm đối với cơ quan, đơn vị sử dụng ngân sách nhà nước

- Quyết định số 24/2018/QĐ-TTg ngày 18/5/2018 về Danh mục và lộ trình phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng phải loại bỏ và các tổ máy phát điện hiệu suất thấp không được xây dựng mới.

Theo đó, từ ngày 10/7/2018, không cho phép nhập khẩu và sản xuất, kinh doanh các thiết bị có mức hiệu suất năng lượng không đáp ứng mức hiệu suất năng lượng tối thiểu trong tiêu chuẩn quốc gia (TCVN); không cho phép nhập khẩu, sản xuất và kinh doanh sau 2 năm kể từ ngày 10/7/2018 đối với các thiết bị có mức hiệu suất năng lượng không đáp ứng mức hiệu suất năng lượng tối thiểu trong TCVN.

Cũng từ ngày 10/7/2018, không cho phép xây dựng mới tổ máy phát điện bằng than, khí công nghệ lạc hậu, có hiệu suất tại thời điểm bắt đầu đưa vào vận hành thương mại thấp hơn hiệu suất quy định tương ứng với từng dải công suất của tổ máy theo quy định; không cho phép nhập khẩu thiết bị cũ, lạc hậu đối với các tổ máy phát điện có công suất nằm ngoài các dải công suất quy định; không phê duyệt chủ trương đầu tư các nhà máy nhiệt điện phát điện bằng than, khí đốt có hiệu suất năng lượng thấp hơn hiệu suất quy định tương ứng với dải công suất của tổ máy phát điện theo quy định.

(Quyết định 24/2018/QĐ-TTg được thay thế bởi Quyết định số 14/2023/QĐ-TTg ngày 24 tháng 5 của Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định Danh mục và lộ trình phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng phải loại bỏ và các tổ máy phát điện hiệu suất thấp không được xây dựng mới.)

- Quyết định số 280/QĐ-TTg ngày 13/03/2019 về Chương trình quốc gia về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả giai đoạn 2019 -2030.

- Ngày 15/05/2023, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 500/QĐ-TTg phê duyệt Quy hoạch phát triển điện lực quốc gia giai đoạn 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050 (Quy hoạch điện 8). Tại Quy hoạch này đã khẳng định giải pháp về sử dụng điện tiết kiệm và hiệu quả là một trong các giải pháp, nguồn lực để thực hiện thành công Quy hoạch này.

- Ngày 26/07/2023, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 893/QĐ-TTg phê duyệt Quy hoạch tổng thể năng lượng quốc gia thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050. Quyết định nhấn mạnh vai trò của việc sử dụng

năng lượng tiết kiệm và hiệu quả, với mục tiêu tiết kiệm năng lượng đạt khoảng 8-10% vào năm 2030 và khoảng 15-20% vào năm 2050 so với kịch bản thông thường.

- Các bộ, ngành đã phối hợp với Ban Kinh tế Trung ương xây dựng và trình Bộ Chính trị ban hành Nghị quyết số 55-NQ/TW ngày 11/02/2020 của Bộ Chính trị về định hướng Chiến lược phát triển năng lượng quốc gia của Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045, theo đó, tỷ lệ tiết kiệm năng lượng trên tổng tiêu thụ năng lượng cuối cùng so với kịch bản phát triển bình thường đạt khoảng 7% vào năm 2030 và khoảng 14% vào năm 2045.

- Bộ Công Thương đã chủ trì, phối hợp với các bộ, ngành liên quan trình Chính phủ ban hành Nghị quyết số 140/NQ-CP ngày 02/10/2020 về Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 55-NQ/TW ngày 11/02/2020 của Bộ Chính trị về định hướng Chiến lược phát triển năng lượng quốc gia của Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045, theo đó, mục tiêu tổng tiêu thụ năng lượng cuối cùng đến năm 2030 đạt mức 105 - 115 triệu TOE, năm 2045 đạt mức 160 - 190 triệu TOE, và cường độ năng lượng sơ cấp năm 2030 đạt từ 420 - 460 kgOE/1.000 USD GDP, năm 2045 từ 375 - 410 kgOE/1.000 USD GDP.

- Bộ Công Thương đã trình Thủ tướng Chính phủ ban hành danh sách cơ sở sử dụng năng lượng trọng điểm hàng năm, gần đây nhất là Quyết định số 1480/QĐ-TTg ngày 29 tháng 11 năm 2022 về danh sách cơ sở sử dụng năng lượng trọng điểm năm 2021.

- Bộ Công Thương đã ban hành Thông tư số 25/2020/TT-BCT ngày 29 tháng 9 năm 2020 quy định về việc lập kế hoạch, báo cáo thực hiện kế hoạch sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả; thực hiện kiểm toán năng lượng.

- Bộ Công Thương đã tổ chức nghiên cứu, rà soát và đánh giá kết quả thực hiện Nghị định số 21/2011/NĐ-CP ngày 21 tháng 3 năm 2011 quy định chi tiết và biện pháp thi hành Luật sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả.

- Bộ Công Thương đã xây dựng và đang trình Ban Chỉ đạo Chương trình dự thảo Khung kế hoạch thực hiện Chương trình giai đoạn đến năm 2025; Quy chế quản lý nhiệm vụ thuộc Chương trình...

Hiệu quả của việc hình thành hệ thống văn bản pháp lý về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả một cách đồng bộ, thống nhất đã thúc đẩy sự vào cuộc của hệ thống chính trị trên phạm vi toàn quốc đã làm thay đổi nhận thức và hành vi của toàn xã hội. Các doanh nghiệp, cá nhân, tổ chức chính trị xã hội nhiệt tình ủng hộ và hăng hái vào cuộc tham gia các hoạt động hiệu quả năng lượng. Các hoạt động của các có tính lan tỏa rộng rãi như “Cuộc thi hộ gia đình tiết kiệm điện” do Hội phụ nữ các cấp tiến hành hoặc Chương trình “Giờ trái đất” được đông đảo hội thanh niên, sinh viên các trường đại học tham gia hưởng ứng...

Tác động của Luật đã được thể hiện rõ thông qua sự vào cuộc của các Bộ, ngành và địa phương. Kết quả tiết kiệm năng lượng đạt được ở giai đoạn 2011-2015 là rất lớn, tăng gần gấp đôi của giai đoạn trước (2006-2010) và góp phần tiết kiệm năng lượng cho cả 2 giai đoạn. Theo báo cáo của Viện Năng lượng (2016)

giai đoạn 2011-2015 mức tiết kiệm thực tế đạt được là 5,65%, tương đương với 11.2 KTOE .

Nhìn chung, hệ thống các văn bản pháp luật về SDNL TKHQ của nước ta hiện nay đã tương đối đầy đủ và đồng bộ, tạo nên khung pháp lý cần thiết cho việc triển khai hoạt động, tăng cường hiệu lực quản lý nhà nước về SDNL TKHQ, đảm bảo sự thống nhất trong việc áp dụng pháp luật về SDNL TKHQ, giúp cải thiện hiệu quả của nền kinh tế, đồng thời giúp bảo tồn nguồn năng lượng quốc gia, bảo vệ môi trường và giảm phát thải khí nhà kính, đóng góp cho công cuộc giảm thiểu các tác động của biến đổi khí hậu toàn cầu, tiết kiệm các nguồn lực đầu tư, từng bước thực hiện các cam kết về bảo vệ môi trường, chống biến đổi khí hậu...

Luật đã tạo dựng hành lang pháp lý, tháo gỡ rào cản, cụ thể hóa các quy định về biện pháp quản lý, kỹ thuật và chính sách thúc đẩy sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả trong toàn bộ hoạt động sản xuất công nghiệp, nông nghiệp, giao thông vận tải, xây dựng dân dụng, chiếu sáng và sinh hoạt của cộng đồng, tạo điều kiện triển khai đồng bộ hoạt động sử dụng năng lượng TKHQ bền vững của đất nước.

2. Công tác triển khai, tuyên truyền, phổ biến quy định pháp luật về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả

Việc tổ chức hoạt động tuyên truyền thường xuyên, liên tục, lâu dài về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả trên các phương tiện thông tin đại chúng như báo chí, truyền thanh, truyền hình. Các nội dung tuyên truyền đều chủ đích nâng cao nhận thức về ý nghĩa, tầm quan trọng, hiệu quả kinh tế, kinh nghiệm tốt, gương điển hình về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả cho từng nhóm đối tượng người dân, hướng tới tạo chuyển biến trong nhận thức, tiến tới thay đổi hành vi sử dụng năng lượng theo hướng có trách nhiệm, tiết kiệm và hiệu quả.

- Đến nay, kết quả triển khai thực hiện trên các tỉnh, thành phố toàn quốc:

+ Hơn 300 lớp tập huấn, hội thảo hướng dẫn về tiết kiệm điện cho doanh nghiệp, các tầng lớp nhân dân đã được triển khai.

+ In và phát được 280.000 tờ rơi và 75.000 cẩm nang về tiết kiệm điện, các giải pháp tiết kiệm điện.

+ Tổ chức cuộc vận động hộ gia đình tiết kiệm điện đã trực tiếp thu hút được 120.000 hộ dân tham gia cuộc vận động.

+ 4.500 tin, bài đã được tuyên truyền thông qua trên hệ thống báo điện tử, đài truyền thanh của các tỉnh, thành phố.

+ Hơn 80 phóng sự chuyên sâu về các giải pháp tiết kiệm điện đã được xây dựng và phát trên hệ đài truyền hình các tỉnh, thành phố với tần suất phát nhiều lần nhằm nâng cao ý thức của doanh nghiệp và các tầng lớp nhân dân.

+ Hỗ trợ 1.200 doanh nghiệp thực hiện kiểm toán năng lượng, xây dựng mô hình quản lý năng lượng và thực hiện các giải pháp về tiết kiệm điện.

+ Vận động hơn 9.500 hộ dân lắp đặt hệ thống năng lượng mặt trời nổi mái thông qua chương trình tiết kiệm điện.

+ Tổ chức Chuỗi hoạt động của sự kiện Giờ trái đất: Bộ Công Thương, Tập đoàn Điện lực Việt Nam đã phối hợp cùng các cơ quan truyền thông vận động và nhận được sự hưởng ứng của hàng triệu người dân, đặc biệt là sự hưởng ứng đông đảo của sinh viên, học sinh và những người trẻ khác vào chuỗi các hoạt động của sự kiện Giờ trái đất.

+ Tổ chức đào tạo, phát triển nguồn nhân lực thuộc lĩnh vực sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả: đào tạo Kiểm toán viên năng lượng; Người quản lý năng lượng.

+ Xây dựng mạng lưới các doanh nghiệp dịch vụ tiết kiệm năng lượng (ESCO) nhằm hướng tới phát triển thị trường dịch vụ tiết kiệm năng lượng tại Việt Nam.

3. Kết quả cụ thể

3.1. Về tiết kiệm năng lượng

3.1.1 Kết quả tiết kiệm năng lượng trong giai đoạn 2011 - 2015

Giai đoạn từ 2011 - 2015 được tính bằng hiệu số giữa năng lượng tiêu thụ giả thiết (BAU) và năng lượng tiêu thụ thực tế.

Hạng mục	Đơn vị	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2011-2015	2012-2015
Cường độ năng lượng giả thiết (BAU)	kgOE/ 1000 USD	428.8	428.8	428.8	428.8	428.8	428.8	428.8	428,8
Tiêu thụ năng lượng giả thiết (BAU)	KTOE	33,570	35,662	37,533	39,568	41,934	44,534	199,233	163.57 0
Tiêu thụ năng lượng thực tế	KTOE	33,570	34,502	35,216	36,987	39,552	41,715	187,971	153.46 9
Lượng năng lượng tiết kiệm	KTOE	-	1,160	2,317	2,582	2,382	2,820	11,261	10.101
Tỷ lệ tiết kiệm		0.0%	3.3%	6.2%	6.5%	5.7%	6.3%	5.65%	6,18%

Kết quả tính toán thu được từ giả thiết trên cho thấy, tỷ lệ tiết kiệm năng lượng cộng dồn cho giai đoạn 2011 - 2015 sẽ là 5,65%, giai đoạn 2012 - 2015 sẽ là 6,18%.

Biểu số liệu dưới đây là số liệu đầu vào được sử dụng cho phương pháp chia tách nhằm tính toán ảnh hưởng của thay đổi cơ cấu kinh tế và tác động thực

sự của việc hành vi thực hiện tiết kiệm năng lượng ở các ngành (thông qua thay đổi cường độ của các ngành kinh tế). Lưu ý rằng, tiêu thụ năng lượng của ngành Dịch vụ đã bao gồm Giao thông vận tải và khu vực Dân dụng.

Hạng mục	Đơn vị	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Tổng GDP	Triệu USD, Giá 2010	115,932	123,166	129,629	136,658	144,835	154,509
Nông nghiệp	Triệu USD, Giá 2010	21,901	24,731	25,498	25,117	24,266	24,850.27
Công nghiệp	Triệu USD, Giá 2010	44,319	46,679	50,070	52,349	48,141	52,781.14
Dịch vụ	Triệu USD, Giá 2010	49,712	51,756	54,061	59,192	72,428	76,877.20
Tổng tiêu thụ NL	<i>KTOE</i>	33,570	34,502	35,048	36,978	39,552	41,715
Nông nghiệp	<i>KTOE</i>	580	624	617	604	615	636
Công nghiệp	<i>KTOE</i>	14,516	15,584	16,105	17,151	18,992	19,718
Dịch vụ	<i>KTOE</i>	18,474	18,294	18,326	19,223	19,945	21,361

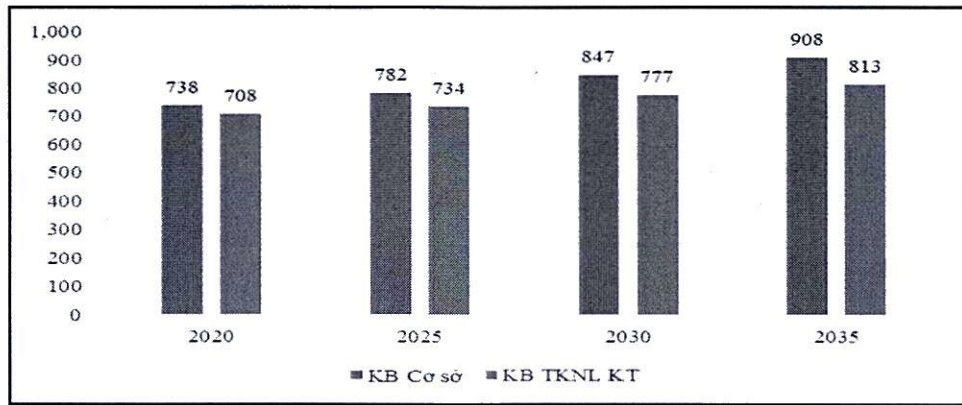
3.1.2 Kết quả tiết kiệm điện/năng lượng đến năm 2020 và dự báo cho các giai đoạn tiếp theo

a) Đối với khu vực nông nghiệp

Về cơ bản, nền nông nghiệp Việt Nam có tỷ lệ cơ giới hóa thấp, chăn nuôi quy mô lớn chưa được nhân rộng và đánh bắt gàu bở vẫn còn phổ biến nên tiêu thụ năng lượng của ngành vẫn ở mức rất thấp. Theo thống kê, ngành nông nghiệp Việt Nam đóng góp 16,1% vào tổng GDP năm 2015 nhưng chỉ tiêu thụ 1,2% tổng tiêu thụ năng lượng, tương đương với 636 KTOE. Chỉ hai phân ngành chính: Đánh bắt thủy hải sản và tưới tiêu, nông nghiệp khác được sử dụng để tính toán tiềm năng tiết kiệm năng lượng cho khu vực nông nghiệp. Kết quả so với Kịch bản cơ sở, tỷ lệ năng lượng tiết kiệm sẽ là 4,2% 6,2%, 8,2% và 10,4% tương ứng ở các năm 2020, 2025, 2030 và 2035.

Dự báo nhu cầu Sử dụng - Tiết kiệm năng lượng khu vực Nông nghiệp

(đơn vị: KTOE)

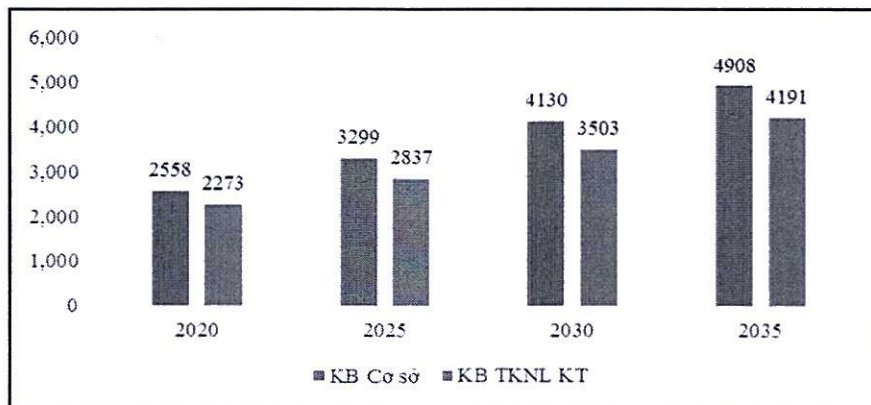

b) Khu vực Dịch vụ

Ngành dịch vụ có mức đóng góp vào tổng GDP cao nhưng có tỷ trọng trong tổng tiêu thụ năng lượng cuối cùng thấp, chỉ với 3,4% trong tổng tiêu thụ năng lượng cuối cùng năm 2015. Tuy nhiên, theo dự báo, đây sẽ là ngành có tốc độ tăng trưởng tiêu thụ năng lượng cao trong giai đoạn tới. Kịch bản tiết kiệm năng lượng giả thiết rằng cường độ năng lượng của ngành này giảm dần, tới 15% vào năm 2035, đồng thời tỷ lệ chuyển hóa nhiên liệu cao, dầu DO gần như biến mất vào năm 2035.

Dự báo nhu cầu Sử dụng - Tiết kiệm năng lượng khu vực Dịch vụ

(đơn vị: KTOE)

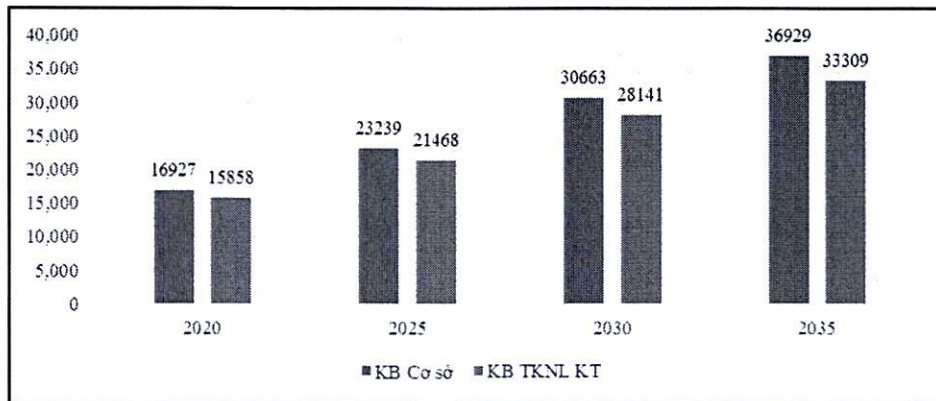
Kết quả tính toán cho thấy, tỷ lệ năng lượng tiết giảm so với năng lượng tiêu thụ ở Kịch bản cơ sở sẽ là 11,1%, 14,0%, 14,6% và 15,0% tương ứng ở các năm 2020, 2025, 2030 và 2035.

c) Khu vực Giao thông vận tải

Giao thông vận tải là một ngành phức tạp, có nhiều hình thức vận tải và công nghệ khác nhau. Với giả thiết là tiêu thụ nhiên liệu đường hàng không được giữ nguyên, kết quả tính toán cho thấy, tỷ lệ năng lượng tiết giảm so với năng lượng tiêu thụ ở Kịch bản cơ sở sẽ là 6,3%, 7,6%, 8,2% và 9,8% tương ứng ở các năm 2020, 2025, 2030 và 2035.

Dự báo nhu cầu Sử dụng - Tiết kiệm năng lượng khu vực Giao thông vận tải

(đơn vị:KTOE)

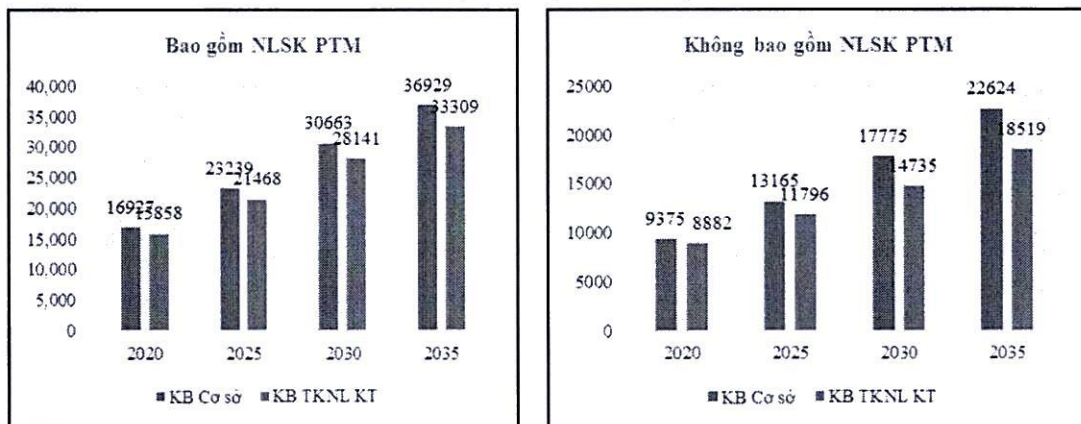

d) Khu vực Hộ gia đình

Mỗi hộ gia đình có 04 nhu cầu chính cần tiêu thụ năng lượng/nhiên liệu được thể hiện dưới đây, kèm theo các loại công nghệ và thiết bị được sử dụng tương ứng.

Dự báo nhu cầu Sử dụng - Tiết kiệm năng lượng khu vực Hộ gia đình

(đơn vị: KTOE)

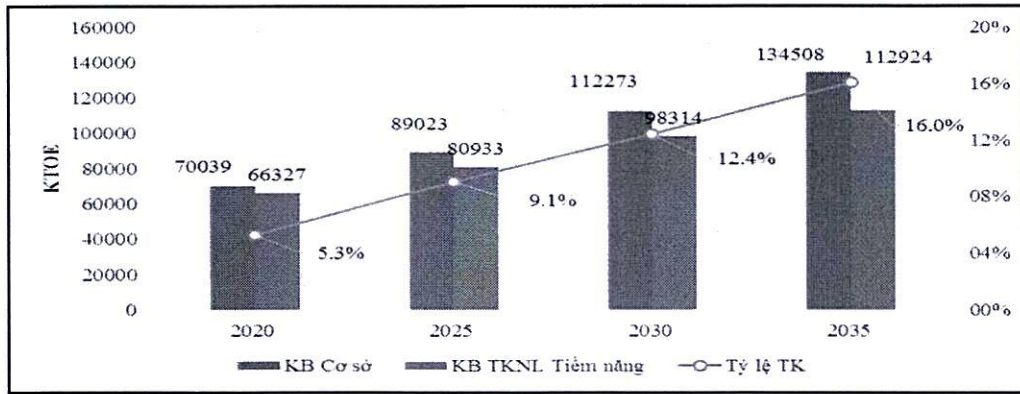

Kết quả tính toán cho thấy, tỷ lệ năng lượng tiết giảm so với năng lượng tiêu thụ ở Kịch bản cơ sở, đã bao gồm năng lượng sinh khối phi thương mại sẽ là 4,0%, 7,2%, 12,9% và 14,3% tương ứng ở các năm 2020, 2025, 2030, 2035. Nếu như chỉ tính đến các dạng năng lượng thương mại, tỷ lệ năng lượng tiết giảm còn cao hơn đạt 5,3%, 10,4%, 17,1% và 18,1% tương ứng ở các năm 2020, 2025, 2030 và 2035.

đ) Khu vực Công nghiệp

Kết quả đánh giá cho thấy tiềm năng tiết kiệm năng lượng tương đối cao với tỷ lệ tiết kiệm năng lượng 5,3%; 9,1%; 12,4% và 16,0% trên tổng tiêu thụ năng lượng cuối cùng theo Kịch bản cơ sở vào các năm 2020, 2025, 2030 và 2035.

Tổng hợp kết quả dự báo mức tiết kiệm năng lượng (đơn vị KTOE)

e) Khu vực Xây dựng

Về xây dựng các mô hình công trình hiệu quả năng lượng, phát triển công trình xanh:

- Tính đến cuối Quý II năm 2024, cả nước hiện có khoảng 476 công trình xanh với tổng diện tích sàn khoảng 11.489.000 m².

- Về công trình hiệu quả năng lượng, đã thử nghiệm cấp chứng nhận hiệu quả năng lượng cho 30 công trình.

Về sử dụng năng lượng tiết kiệm, hiệu quả trong các cơ sở sản xuất vật liệu xây dựng:

- Bộ Xây dựng đã tham mưu, trình Thủ tướng Chính phủ ban hành chương trình phát triển vật liệu xây không nung với mục tiêu Chương trình là: “Phát triển sản xuất và sử dụng vật liệu xây không nung thay thế gạch đất sét nung đạt tỷ lệ: 20-25% vào năm 2015, 30%- 40% vào năm 2020”. Sau 10 năm thực hiện chương trình từ năm 2010 đến năm 2020, số doanh nghiệp sản xuất vật liệu xây không nung đã lên tới 1600 doanh nghiệp, tổng công suất thiết kế của 03 loại sản phẩm chính (gạch xi măng- cốt liệu, gạch bê tông khí chưng áp, gạch bê tông bọt và tấm tường bê tông rỗng đùn ép) năm 2020 đạt khoảng 10,2 tỷ viên QTC/năm, sản lượng sản xuất đạt khoảng 5 tỷ viên QTC, chiếm trên 25% so với tổng sản lượng vật liệu xây, với sản lượng trên thì hàng năm đã tiết kiệm được khoảng 7,5 triệu m³ đất sét - tương đương 375 ha đất khai thác ở độ sâu 2m, giảm tiêu thụ khoảng 750.000 tấn than và giảm thải ra môi trường khoảng 2,85 triệu tấn CO₂. Đây là kết quả khá tích cực, góp phần giảm thiểu ô nhiễm môi trường, tiết kiệm năng lượng và giảm quá trình suy giảm diện tích đất nông nghiệp ở nước ta. Sau khi kết thúc Chương trình giai đoạn 2010-2020, Bộ Xây dựng đã tham mưu, trình Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định s Đây là kết quả khá tích cực, góp phần giảm thiểu ô nhiễm môi trChương trình phát triển vật liệu xây không nung tại Việt nam đến năm 2030. Tính đến cuối năm 2023, shương trình phát triển vật liệu xây không nung tại 23 khoảng 4,9 tỷ viên quy tiêu chuẩn, sản lượng tiêu thụ khoảng 4,8 tỷ viên quy tiêu chuẩn, các sản phẩm vật liệu xây không nung chiếm khoảng 30% so với tổng sản lượng vật liệu xây.

- Trong lĩnh vực sản xuất xi măng, Bộ cũng đã chỉ đạo và yêu cầu các doanh nghiệp sản xuất xi măng đầu tư các thiết bị tận dụng nhiệt thừa để phát điện nhằm sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả. Các nhà máy đầu tư xây dựng từ năm 2015 đến nay đều đầu tư đồng bộ hệ thống sử dụng nhiệt khí thải lò nung để phát điện, đã tự túc được 20-30% sản lượng điện, đồng thời có tác động giảm đáng kể lượng bụi phát thải ra môi trường. Tính đến 30/11/2023 cả nước có 8 tỉnh với 27 dây chuyền lắp đặt hệ thống sử dụng nhiệt thừa khí thải để phát điện với tổng công suất 186,37 MW.

3.2. Về áp dụng dán nhãn năng lượng đối với máy móc, thiết bị, phương tiện

- Việc thúc đẩy hoạt động dán nhãn năng lượng tiếp tục được đẩy mạnh, duy trì. Từ ngày 01 tháng 1 năm 2020, Thông tư 59/2018/TT-BGTVT hướng dẫn việc dán nhãn năng lượng đối với xe mô tô, xe gắn máy sản xuất, lắp ráp và nhập khẩu có hiệu lực tiếp tục mở rộng diện sản phẩm, thiết bị đưa vào dán nhãn năng lượng.

- Tới nay Bộ Công Thương đã triển khai dán nhãn năng lượng cho 19 chủng loại sản phẩm theo Danh mục quy định tại Quyết định số 04/2017/QĐ-TTg thuộc nhóm thiết bị gia dụng, thiết bị văn phòng, thiết bị công nghiệp (thay thế Quyết định 51/2011/QĐ-TTg)

- Trên 20.000 sản phẩm đã được dán nhãn năng lượng trên thị trường

- Triển khai dán nhãn năng lượng bắt buộc từ năm 2013, Chương trình đã tạo ra sự chuyển đổi mạnh mẽ về hiệu suất năng lượng trên thị trường. Theo thống kê của Bộ Công Thương, sau gần 07 năm thực hiện Chương trình dán nhãn, gần 95% sản phẩm, phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng trong nhóm ngành hàng gia dụng, thương mại, công nghiệp đã được dán nhãn.

- Chương trình giúp loại bỏ khoảng 45 triệu bóng đèn sợi đốt ra khỏi thị trường, nâng hiệu suất 06 loại sản phẩm tiêu thụ điện phổ biến gồm: máy biến áp, điều hòa không khí, nồi cơm điện, quạt, đèn huỳnh quang ống, đèn huỳnh quang compact (CFL); trong đó hiệu quả sử dụng điều hòa không khí tăng 13% hàng năm, tiết kiệm khoảng 100 triệu kWh/năm.

- Chương trình “quảng bá thay thế bình đun nước nóng điện bằng bình đun nước nóng NLMT”

Thực hiện Chương trình phát động của Bộ Công Thương từ năm 2008, EVN đã chỉ đạo các TCTĐL/CTĐL phối hợp với các nhà sản xuất trong nước tuyên truyền, quảng bá và hỗ trợ người dân sử dụng bình đun nước nóng bằng năng lượng mặt trời trên phạm vi toàn quốc (mức hỗ trợ 1 triệu đồng/bình). EVN đã thực hiện thành công chương trình của Bộ Công Thương và của EVN, với tổng số bình thực hiện là: 110.000 bình (trong đó có 96.000 bình NN NLMT thực hiện theo chương trình của EVN và số còn lại 14.000 bình thực hiện theo chương trình của Bộ Công Thương).

Chương trình đã có tác dụng kích cầu thị trường rất lớn, tốc độ tăng trưởng bình quân hàng năm của thị trường bình NN NLMT là 30 - 40% (giai đoạn 2013 - 2015). Tới năm 2015 thị trường đã tiêu thụ hơn 700.000 bình nước nóng NLMT, tiết kiệm hơn 1 tỷ kWh/năm (tương đương với tiền điện tiết kiệm 1.600 tỷ đồng/năm).

- Theo báo cáo của tổ chức CLASP Mỹ, tới năm 2017 gần như toàn bộ 100% các sản phẩm điều hòa tại Việt Nam đã được dán nhãn năng lượng trên thị trường; Số mẫu đạt 4 sao và 5 sao chiếm 62.8%.

- Cũng theo nghiên cứu việc Nâng hiệu suất máy điều hòa CSPF từ 3,8 lên 4,2 tại tiêu chuẩn TCVN 7830:2012 lên TCVN 7830:2015 cùng với sự phát triển của Máy điều hòa biến tần tích lũy từ 2016-2021, với giả thiết là máy lắp cho căn hộ có hệ số làm việc đồng thời 0.35 thì công suất tiết kiệm được là 270MW cho năm 2021, công suất này xấp xỉ 1 nhà máy nhiệt điện 300MW.

Bộ Công thương chủ trì, phối hợp với các Bộ Khoa học và Công nghệ, Giao thông vận tải, Xây dựng xây dựng một hệ thống gồm 50 TCVN thử nghiệm và đánh giá hiệu suất năng lượng cho phương tiện thiết bị, các tiêu chuẩn được rà soát đánh giá cập nhật thường xuyên để phù hợp với tình hình kinh tế kỹ thuật trong từng thời kỳ, đặc biệt là:

- Các sản phẩm tiêu thụ nhiều năng lượng như điều hòa không khí, tủ lạnh: Tiêu chuẩn cho Điều hòa không khí được rà soát cập nhật 4 lần TCVN 7830 các phiên bản năm 2007, 2012, 2015 và 2021.

- Tiêu chuẩn Tủ lạnh cập nhật 3 lần TCVN 7826 phiên bản năm 2007 2013 và 2016

- Các sản phẩm đã được cập nhật 2 lần như Đèn huỳnh quang compact, Đèn huỳnh quang ống thẳng, Chấn lưu, Máy giặt, Quạt điện, Nồi cơm điện, bình đun nước nóng có dự trữ, Động cơ, Nồi hơi, máy tính xách tay, Máy thu hình.

Hiện nay, Bộ Công Thương đang phối hợp với Bộ KH-CN tiếp tục nghiên cứu xây dựng TCVN về hiệu suất năng lượng cho các sản phẩm mới dự kiến đưa vào Lộ trình dán nhãn năng lượng trong giai đoạn tới.

Nếu như ở giai đoạn đầu chương trình dán nhãn năng lượng bắt buộc chỉ có 4 phòng thử nghiệm trên toàn quốc, 1 phòng thử điều hòa tủ lạnh, 1 phòng thử nghiệm động cơ tại Miền Bắc. Tới nay đã có 12 phòng thử nghiệm được phép thử nghiệm hiệu suất năng lượng cho các phương tiện thiết bị trên toàn quốc.

Nhu cầu thử nghiệm của các Doanh nghiệp đã được đáp ứng, trong đó đối với sản phẩm điều hòa không khí và tủ lạnh đã có 02 phòng thử nghiệm tại Miền Bắc và Miền Nam, 03 phòng thử nghiệm nồi hơi, 02 phòng thử nghiệm Động cơ điện.

3.3 Về Giải thưởng sản phẩm hiệu suất năng lượng cao nhất

Nhằm tăng tốc độ chuyển đổi hiệu suất năng lượng trên thị trường thông qua việc rút ngắn thời gian sửa đổi tiêu chuẩn hiệu suất theo năm, thay vì theo quy

định kỳ 5 năm sửa đổi tiêu chuẩn hiệu suất năng lượng như trước, thực hiện Quyết định số 280/QĐ-TTg phê duyệt Chương trình quốc gia về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả giai đoạn 2019 – 2030, Bộ Công Thương đã tổ chức triển khai Chương trình Giải thưởng Sản phẩm hiệu suất năng lượng cao nhất từ năm 2020 và sẽ tiếp tục tổ chức trong các năm tiếp theo.

Mục tiêu của chương trình nhằm dẫn dắt thị trường hiệu suất năng lượng, tạo động lực thúc đẩy cạnh tranh giữa các doanh nghiệp trong việc chuyển đổi công nghệ sản xuất, đưa ra thị trường các sản phẩm hiệu suất năng lượng ngày càng cao. Thông qua Chương trình Dán nhãn hiệu suất năng lượng cao nhất, mức tiêu chuẩn hiệu suất thực tế trên thị trường sẽ được xác lập liên tục theo thời gian thay vì việc sửa đổi tiêu chuẩn hiệu suất theo định kỳ năm năm một lần do nhà nước thực hiện như trước đây.

Các sản phẩm tham gia Giải thưởng sản phẩm hiệu suất năng lượng cao nhất được lựa chọn theo các tiêu chí sau: (i) chủng loại sản phẩm đang được sử dụng lớn trên thị trường; (ii) sản phẩm tiêu thụ năng lượng lớn trong các quá trình sản xuất, kinh doanh; (iii) sản phẩm công nghệ mới có tiềm năng cải thiện hiệu suất hoặc giảm sử dụng năng lượng.

Giải thưởng còn góp phần tôn vinh các doanh nghiệp tiên phong có sản phẩm sử dụng năng lượng hiệu suất cao nhất cung cấp cho thị trường Việt Nam hiện nay. Khuyến khích xu hướng tiêu dùng xanh, hướng tới sử dụng các sản phẩm ít tiêu hao năng lượng.

+ Tổ chức các khóa đào tạo tập huấn về các tiêu chuẩn hiệu suất năng lượng, quy trình và phương pháp thi công, lắp đặt, bảo hành bảo dưỡng thiết bị điều hòa không khí nhằm đảm bảo vận hành an toàn, tiết kiệm điện.

3.4. Về kiểm toán năng lượng, tư vấn xây dựng và triển khai áp dụng các mô hình quản lý năng lượng, đào tạo, nâng cao năng lực cho các cán bộ quản lý năng lượng tại địa phương và các doanh nghiệp.

Trong quy định hiện hành, việc tổ chức đào tạo và cấp chứng chỉ QLNL và kiểm toán viên năng lượng được thực hiện bởi cơ quan có thẩm quyền (Bộ Công Thương) cho các đối tượng có đủ điều kiện tham gia.

Từ năm 2020 đến 2023, Vụ TKNL đã hỗ trợ các đơn vị đào tạo Kiểm toán viên năng lượng và Quản lý năng lượng, cụ thể như sau:

- Năm 2020: tổ chức được 17 khóa đào tạo Quản lý năng lượng, cấp chứng chỉ được 441 chứng chỉ; 06 khóa đào tạo về Kiểm toán viên năng lượng, đã cấp chứng chỉ cho 137 học viên tham gia khóa đào tạo.

- Năm 2021: tổ chức được 15 khóa đào tạo Quản lý năng lượng và cấp chứng chỉ được 391 chứng chỉ; 04 khóa đào tạo về Kiểm toán viên năng lượng, đã cấp chứng chỉ cho 71 học viên tham gia khóa đào tạo.

- Năm 2022: tổ chức được 18 khóa đào tạo Quản lý năng lượng và cấp chứng chỉ được 543 chứng chỉ; 03 khóa đào tạo về Kiểm toán viên năng lượng, đã cấp chứng chỉ cho 45 học viên tham gia khóa đào tạo.

- Năm 2023: tổ chức được 35 khóa đào tạo Quản lý năng lượng và cấp chứng chỉ được 847 chứng chỉ; 05 khóa đào tạo về Kiểm toán viên năng lượng, đã cấp chứng chỉ cho 96 học viên tham gia khóa đào tạo.

Trong giai đoạn 2020-2023, tổng cộng tổ chức được 103 khóa đào tạo và cấp chứng chỉ cho 2571 học viên.

3.5 Về hợp tác quốc tế

Bộ Công Thương đã tổ chức xây dựng và thực hiện có hiệu quả hợp tác quốc tế về lĩnh vực sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả, trong đó có một số Chương trình, dự án quy mô lớn do Bộ Công Thương chủ trì như: Chương trình Chuyển đổi năng lượng bền vững Việt Nam-EU với tổng kinh phí tài trợ không hoàn lại 142 triệu Euro trong đó khoản hòa ngân sách 121 triệu Euro và dự án Hỗ trợ chính sách 8,5 triệu Euro; Dự án Thúc đẩy Tiết kiệm năng lượng trong các ngành công nghiệp Việt Nam với tổng kinh phí 11,3 triệu USD; Dự án Tiết kiệm năng lượng cho ngành Công nghiệp Việt Nam với tổng kinh phí 101,7 triệu USD trong đó 100 triệu USD vốn vay IBRD cho vay đầu tư các dự án TKNL và 1,7 triệu vốn vay IDA cho hỗ trợ kỹ thuật.

Bộ Công Thương đã tích cực làm việc với các tổ chức quốc tế kêu gọi sự tài trợ để giúp một số địa phương xây dựng Kế hoạch triển khai thực hiện Chương trình và Chỉ thị về Tăng cường tiết kiệm điện giai đoạn 2020 – 2025 trên địa bàn. Hiện đã có Ngân hàng Thế giới (WB), Ngân hàng Phát triển Châu Á (ADB) và Chính phủ Đan Mạch tài trợ cho hoạt động xây dựng kế hoạch thực hiện Chương trình giai đoạn 2020-2025 của 15 địa phương và tất cả 15 địa phương này đều đã ban hành và tổ chức triển khai thực hiện Kế hoạch.

Bên cạnh đó, Bộ Công Thương đã triển khai một số hoạt động như:

- Xây dựng Hướng dẫn kỹ thuật thực hiện triển khai định mức tiêu hao năng lượng cho ngành thủy sản theo Thông tư 52/2018/TT-BCT và định mức tiêu hao trong ngành công nghiệp sản xuất đường mía theo Thông tư 39/2019/TT-BCT.

- Nghiên cứu xây dựng cơ chế, chính sách quy định pháp luật đối với mô hình kinh doanh dịch vụ tiết kiệm năng lượng (ESCO) .

- Xây dựng hệ thống đánh giá năng lực, công nhận và công bố các Công ty tư vấn, dịch vụ năng lượng.

- Xây dựng cơ sở dữ liệu nền và hệ thống giám sát đánh giá việc thực hiện các mục tiêu của Chương trình quốc gia về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả

- Chuẩn hóa Mô hình quản lý năng lượng và kiểm toán năng lượng phù hợp với Luật sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả.

- Xây dựng hướng dẫn kỹ thuật triển khai giải pháp sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả đối với ngành công nghiệp tiêu thụ nhiều năng lượng.

- Xây dựng mô hình điểm về tiết kiệm năng lượng trong chiếu sáng bằng đèn LED phục vụ sản xuất trong nông nghiệp.

PHẦN THỨ II

NHỮNG BẤT CẬP, HẠN CHẾ TRONG QUÁ TRÌNH THI HÀNH LUẬT SỬ DỤNG NĂNG LƯỢNG TIẾT KIỆM VÀ HIỆU QUẢ

Luật SDNL TKHQ gồm có 12 chương, 48 điều, quy định các giải pháp sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả trong các ngành, các lĩnh vực kinh tế, xã hội và quy định quyền, nghĩa vụ và trách nhiệm của tổ chức, cá nhân trong việc sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả. Những bất cập, hạn chế trong quá trình thi hành luật trong từng nhóm vấn đề như sau:

1. Nhóm 1: Quy định về quản lý nhà nước trong lĩnh vực sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả đối với cơ sở sử dụng năng lượng (*Liên quan đến các Điều 1, 2, 21, 26, 27, 29, 30, 32, 33, 34 và 44 Luật SDNL TKHQ*)

Quản lý năng lượng tại các doanh nghiệp (cơ sở sử dụng năng lượng), đặc biệt là cơ sở sử dụng năng lượng trọng điểm (CSSDNLTĐ) là nội dung trọng tâm của Luật SDNL TKHQ. Các phân tích và khảo sát trong quá trình thực thi Luật cho thấy cho thấy còn nhiều hạn chế trong lĩnh vực quản lý năng lượng tại doanh nghiệp, cụ thể như sau:

Luật SDNLTKHQ quy định các CSSDNLTĐ phải áp dụng mô hình quản lý năng lượng, có trách nhiệm bổ nhiệm người quản lý năng lượng nhằm xây dựng kế hoạch hàng năm và 5 năm về SDNLTKHQ, thực hiện các biện pháp, kiểm tra, đánh giá việc thực hiện các biện pháp SDNLTKHQ. Ngoài ra các CSSDNLTĐ có trách nhiệm thực hiện kiểm toán năng lượng 3 năm một lần theo quy định của Luật SDNLTKHQ. Tuy nhiên:

- Tính tuân thủ Luật còn nhiều hạn chế, có hiện tượng doanh nghiệp thực hiện chưa nghiêm các quy định về lập kế hoạch, báo cáo thực hiện kế hoạch sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả; thực hiện kiểm toán năng lượng; hoặc thực hiện một cách hình thức, đối phó với cơ quan quản lý nhà nước;

- Số lượng các cơ sở sử dụng năng lượng trọng điểm hiện nay (năm 2021) là 3.068 doanh nghiệp, trong đó có: 2.596 cơ sở sản xuất công nghiệp, 10 cơ sở sản xuất nông nghiệp, 55 đơn vị vận tải, 407 công trình xây dựng; chiếm khoảng 50% tổng tiêu thụ năng lượng cuối cùng của cả nước. Do đó, cần nghiên cứu, điều chỉnh theo hướng tăng số lượng cơ sở sử dụng năng lượng trọng điểm, đảm bảo mục tiêu tăng cường quản lý bắt buộc đối với nhóm đối tượng sử dụng nhiều năng lượng (Mục tiêu phải đạt tổng năng lượng tiêu thụ của các CSSDNLTĐ chiếm từ 65-70% tổng tiêu thụ năng lượng cuối cùng của cả nước).

- Áp dụng quy định về mô hình quản lý năng lượng tại cơ sở sử dụng năng lượng trọng điểm đã được các doanh nghiệp tuân thủ và đã đem lại lợi ích cho doanh nghiệp trong việc kiểm soát các chi phí năng lượng trong sản xuất và nhận dạng các cơ hội tiết kiệm năng lượng do công nghệ mới mang lại. Tuy nhiên việc tuân thủ xây dựng mô hình quản lý năng lượng chưa đồng đều giữa các ngành và lĩnh vực.

Ví dụ qua thực hiện khảo sát, 100% các CSSDNLTĐ thuộc lĩnh vực sản xuất công nghiệp và kinh doanh, xây dựng đã xây dựng hệ thống quản lý năng lượng.

Tuy nhiên đối với lĩnh vực giao thông vận tải thì các doanh nghiệp hầu hết chưa xây dựng quy định về xây dựng mô hình quản lý năng lượng. Nguyên nhân là do đặc thù ngành nghề nên các doanh nghiệp GTVT khó áp dụng các quy định chung về xây dựng mô hình quản lý năng lượng, kiểm toán năng lượng. Nhiều doanh nghiệp, hiệp hội GTVT đề xuất, khuyến nghị áp dụng mô hình hoặc thiết chế quản lý năng lượng phù hợp đối với từng lĩnh vực đường bộ, đường thủy và hàng không; có thể lựa chọn phương thức quản lý theo hiệu suất năng lượng của phương tiện hoặc tuân thủ các công ước quốc tế mà Việt Nam đã tham gia.

Tình hình thiếu thông tin về tổ chức quản lý năng lượng từ các lĩnh vực trường học, bệnh viện, cơ sở y tế, trung tâm tiêu thụ năng lượng trong ngành viễn thông xảy ra tương tự như đối với các cơ sở sử dụng năng lượng trọng điểm ngành giao thông.

- Việc áp dụng mô hình quản lý năng lượng ở các tập đoàn, tổng công ty nhà nước là tương đối tốt. 100% có Chương trình, kế hoạch tiết kiệm năng lượng.

Tuy nhiên trong lĩnh vực phân phối, kinh doanh xăng dầu còn thiếu đồng bộ và nhất quán. Đánh giá này dựa trên kết quả khảo sát nhận được từ 13 tập đoàn, tổng công ty sản xuất, kinh doanh, phân phối năng lượng.

Trong lĩnh vực điện lực Tập đoàn điện lực Việt Nam và các Tổng công ty Điện lực và các đơn vị trực thuộc là Doanh nghiệp tiên phong và gương mẫu trong triển khai các hoạt động sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả. Tuy nhiên ở phía các Tập đoàn tổng công ty trong lĩnh vực xăng dầu thì vẫn có sự khác biệt trong việc xây dựng triển khai các hoạt động hiệu quả năng lượng.

Các công ty thực hiện quản lý tốt định mức hao hụt xăng dầu như Tổng công ty dầu Việt Nam (PVOil) triển khai hệ thống quy định kỹ thuật về hao hụt xăng dầu rất tốt và bài bản. Các doanh nghiệp khác như Công ty cổ phần Dầu khí Đông Phương, Công ty cổ phần PetroTimes có xây dựng hệ thống quản lý hao hụt xăng dầu theo tiêu chuẩn ISO và hệ thống quản lý riêng. Trong khi đó, còn một số doanh nghiệp lớn chưa dành nhiều quan tâm tới quy định này (không có thông tin phản hồi từ phiếu khảo sát).

Điều này cũng đặt ra những yêu cầu về điều chỉnh quy định đối với các đối tượng áp dụng cho phù hợp với tình hình thực tế, với đặc thù của các ngành nghề. Đặc biệt cần điều chỉnh phương thức quản lý năng lượng theo hướng tăng cường trách nhiệm giám sát của các cơ quan chủ quản trong giám sát các đơn vị cấp dưới để nâng cao tính tuân thủ của Luật.

- Chất lượng kiểm soát hoạt động sử dụng năng lượng thông qua các báo cáo giám sát đối với các doanh nghiệp, cơ sở sử dụng năng lượng trọng điểm vẫn chưa đồng đều.

2. Nhóm 2: Nhóm các quy định quản lý đối với dịch vụ tư vấn năng lượng, kiểm toán năng lượng, đào tạo nhân lực trong lĩnh vực sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả (Điều 34, Điều 35, Điều 43 Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả quy định dịch vụ tư vấn quản lý năng lượng, kiểm toán năng lượng, tư vấn giải pháp tiết kiệm năng lượng...)

a) Về đào tạo nguồn nhân lực trong quản lý năng lượng và Kiểm toán năng lượng

Theo Luật SDNLTKHQ, các CSSDNLTĐ có trách nhiệm bổ nhiệm người quản lý năng lượng nhằm xây dựng kế hoạch hàng năm và 5-năm về SDNLTKHQ, thực hiện các biện pháp, kiểm tra, đánh giá việc thực hiện các biện pháp SDNLTKHQ, hỗ trợ thực hiện xây dựng mô hình quản lý năng lượng (QLNL). Ngoài ra các CSSDNLTĐ có trách nhiệm thực hiện kiểm toán năng lượng 3 năm một lần theo quy định của Luật SDNLTKHQ.

Trong quy định hiện hành, việc tổ chức đào tạo và cấp chứng chỉ QLNL và KTVNL được thực hiện bởi cơ quan có thẩm quyền (Bộ Công Thương) cho các đối tượng có đủ điều kiện tham gia.

- Quy định Chương trình đào tạo

+ Đào tạo quản lý năng lượng: Chương trình đào tạo Người quản lý năng lượng diễn ra trong 5 ngày. Chương trình được thiết kế để đào tạo Người quản lý năng lượng cho các doanh nghiệp là cơ sở sử dụng năng lượng trọng điểm theo Luật sử dụng năng lượng Tiết kiệm và hiệu quả. Ngoài ra, đối với các doanh nghiệp không phải là cơ sở sử dụng năng lượng trọng điểm theo quy định của Luật thì khuyến khích tham dự. Chương trình chi tiết theo Phụ lục 1 kèm theo.

+ Đào tạo kiểm toán viên năng lượng: Chương trình đào tạo kiểm toán viên năng lượng được thực hiện trong 11 ngày liên tiếp, bao gồm: 09 ngày đào tạo lý thuyết và 02 ngày đào tạo thực hành. Chương trình thiết kế nhằm hỗ trợ các đơn vị tư vấn trong lĩnh vực sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả và các doanh nghiệp nhằm trang bị cho đội ngũ tư vấn viên những kiến thức chuyên sâu, những kỹ năng thực hiện giải pháp tiết kiệm năng lượng để hỗ trợ các doanh nghiệp phát hiện các khâu thất thoát năng lượng (kiểm toán năng lượng), đề xuất các giải pháp và lập kế hoạch hỗ trợ doanh nghiệp triển khai đầu tư thực hiện giải pháp.

- Quy định về Người quản lý năng lượng:

+ Có bằng cao đẳng trở lên về chuyên ngành năng lượng hoặc ngành kỹ thuật liên quan đối với CSSDNLTĐ công nghiệp, công trình xây dựng, hoạt động dịch vụ;

+ Có bằng trung cấp kỹ thuật liên quan trở lên đối với CSSDNLTĐ sản xuất nông nghiệp, giao thông vận tải;

+ Có chứng chỉ QLNL do cơ quan có thẩm quyền cấp.

Như vậy, quy định của Luật SDNLTKHQ quy định rõ yêu cầu của NQLNL và KTVNL. Các CSSDNLTĐ phải bổ nhiệm NQLNL và các tổ chức Kiểm toán

năng lượng muốn hoạt động phải có đội ngũ KTVNL có chứng chỉ do cơ quan nhà nước có thẩm quyền cấp.

Qua công tác quản lý, giám sát về tuân thủ quy định của Luật có thể thấy rằng:

- Phần lớn các cơ sở sử dụng năng lượng trọng điểm đã có người quản lý năng lượng đáp ứng theo các quy định của Luật. Tuy nhiên, lực lượng Người quản lý năng lượng của doanh nghiệp thường xuyên biến động do thay đổi công việc của những người đã được đào tạo hoặc các doanh nghiệp thay đổi vị trí của những người đã được đào tạo.

+ Về cơ bản, đội ngũ quản lý năng lượng sau khi được cấp chứng chỉ quản lý năng lượng đều đáp ứng được yêu cầu về quản lý năng lượng tại doanh nghiệp.

+ Về kiến thức và kỹ năng: Người quản lý năng lượng đều được trang bị kiến thức và kỹ năng nhằm xây dựng và triển khai kế hoạch năng lượng tại doanh nghiệp, đáp ứng được nhu cầu nâng cao hiệu suất của doanh nghiệp. Tuy nhiên, vai trò của Người quản lý năng lượng tại nhiều doanh nghiệp chưa được phát huy đầy đủ theo đúng yêu cầu của Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả.

+ Theo quy định hiện hành, Người quản lý năng lượng được đào tạo và cấp chứng chỉ theo quy định không phải sát hạch hay đánh giá lại theo định kỳ. Do vậy, nhiều công nghệ mới, giải pháp mới chưa được Người quản lý năng lượng cập nhật và nắm bắt kịp. Do đó, cần có quy định về thời hạn của chứng chỉ Người quản lý năng lượng hoặc thời hạn đào tạo cập nhật kiến thức, giải pháp nhằm bảo đảm phát huy được vai trò của Người quản lý năng lượng tại doanh nghiệp.

- Quy định về Kiểm toán viên năng lượng:

+ Người tham gia dự tuyển khóa đào tạo kiểm toán viên năng lượng phải có bằng tốt nghiệp từ đại học trở lên về lĩnh vực năng lượng hoặc ngành kỹ thuật liên quan và có từ 3 năm kinh nghiệm làm việc trong lĩnh vực năng lượng.

+ Đội ngũ kiểm toán viên năng lượng sau khi hoàn thành khóa đào tạo đều được trang bị kiến thức, kỹ năng triển khai công việc trong các lĩnh vực từ khai thác đến sử dụng các công nghệ năng lượng khác nhau.

+ Đội ngũ kiểm toán viên năng lượng đã góp phần thúc đẩy thị trường tiết kiệm năng lượng cũng như hỗ trợ các doanh nghiệp triển khai các quy định của Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả.

+ Theo quy định, Kiểm toán viên năng lượng sau khi được đào tạo và cấp chứng chỉ có thể hành nghề kiểm toán năng lượng. KTVNL chỉ được đào tạo một lần và không quy định thời hạn sát hạch lại hoặc bổ sung kiến thức, điều này tạo ra rào cản trong việc thúc đẩy các KTVNL tìm hiểu, nắm bắt các công nghệ mới, tìm tòi các giải pháp tiên tiến trên thế giới cũng như những thay đổi về công nghệ tại doanh nghiệp. Do vậy, cần có khung thời gian sát hạch lại đối với kiểm toán viên nhằm đánh giá và trang bị những giải pháp mới, công nghệ mới trong lĩnh vực sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả.

- Theo Thông tư số 39/2011/TT-BCT ngày 28 tháng 10 năm 2011 của Bộ trưởng Bộ Công Thương quy định về đào tạo cấp chứng chỉ quản lý năng lượng; kiểm toán viên năng lượng và Thông tư số 27/2016/TT-BCT ngày 05 tháng 12 năm 2016 của Bộ trưởng Bộ Công Thương sửa đổi, bổ sung, bãi bỏ một số văn bản quy phạm pháp luật quy định về điều kiện đầu tư kinh doanh trong một số lĩnh vực thuộc phạm vi quản lý nhà nước của Bộ Công Thương, không có quy định về cơ sở đào tạo. Do vậy, chất lượng đào tạo Người quản lý năng lượng, Kiểm toán viên năng lượng còn chưa cao, cơ sở thực hành còn thiếu, chưa đáp ứng được nhu cầu thực tiễn trong việc nâng cao chất lượng đào tạo thực tế cho các học viên tham gia khóa đào tạo.

- Với các quy định hiện hành này, các đơn vị có chức năng đào tạo là có thể tham gia đào tạo trong lĩnh vực sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả. Điều này thể hiện được sự xã hội hóa, tuy nhiên không đáp ứng được yêu cầu của Bộ Công Thương trong việc đào tạo vì theo Chương trình được thiết kế, các học viên được đào tạo cả về lý thuyết và thực hành nhằm triển khai các giải pháp tiết kiệm năng lượng ngay tại doanh nghiệp sau khi được đào tạo.

- Mặt khác, theo Quyết định số 280/QĐ-TTg ngày 13/3/2019 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chương trình quốc gia về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả giai đoạn 2019-2030, Bộ Công Thương sẽ đầu tư 03 Trung tâm đào tạo quốc gia về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả tại 03 miền. Các Trung tâm đào tạo sau khi được đầu tư sẽ đáp ứng được các yêu cầu về lý thuyết và thực hành các công nghệ theo giáo trình đã được xây dựng.

- Những tồn tại, hạn chế về nguồn nhân lực khi triển khai hoạt động sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả tại các địa phương như: thiếu chuyên gia có kinh nghiệm và kỹ năng chuyên môn, biên chế nhân lực làm việc trong lĩnh vực TKNL luôn biến động, không ổn định, công tác đào tạo chuyên môn chưa được thương xuyên, thông tin về công nghệ, thiết bị chưa được cập nhật cho các đối tượng liên quan, v.v....

b) Dịch vụ tư vấn năng lượng:

- Dịch vụ tư vấn năng lượng đã được quy định tại Điều 43 Luật SDLN TKHQ, tuy nhiên các quy định này còn mang tính khuyến khích, chưa tạo được biện pháp quản lý phù hợp để thúc đẩy thị trường dịch vụ TKNL, hoạt động kiểm toán năng lượng có hiện tượng cạnh tranh không lành mạnh, chất lượng kiểm toán năng lượng còn thấp, không có cơ quan độc lập để kiểm định chất lượng dịch vụ kiểm toán năng lượng, tư vấn năng lượng; đặc biệt là mô hình Công ty dịch vụ tư vấn năng lượng mang tính tự phát, chưa phát triển tại Việt Nam.

- Các dịch vụ tư vấn tiết kiệm năng lượng, kiểm toán viên năng lượng là tổ chức, cá nhân kết nối tổ chức tài chính đã trở thành mô hình kinh doanh thành công trong lĩnh vực tiết kiệm năng lượng và được phổ biến ở nhiều nước trên thế giới. Kinh nghiệm thực tế của các nước cho thấy, việc thực hiện Hợp đồng hiệu quả năng lượng thông qua các Công ty dịch vụ năng lượng đã đóng góp đáng kể cho việc mở rộng thị trường hiệu quả năng lượng và giảm dần vốn từ ngân sách

của Chính phủ vì các nhà đầu tư tư nhân cùng các bên liên quan đã được huy động tham gia đầu tư vào các dự án/công trình hiệu quả năng lượng. Ở Việt Nam, mô hình Công ty dịch vụ năng lượng chưa được phổ biến, hoạt động mang tính tự phát giữa các doanh nghiệp, không có sự tham gia và giám sát của bên thứ ba, thị trường nhỏ lẻ, chưa được các doanh nghiệp quan tâm. Có nhiều nguyên nhân dẫn đến tình trạng này, nhưng nguyên nhân chủ yếu là do thiếu khung pháp lý cụ thể tạo điều kiện và khuyến khích các bên tham gia.

- Hiện nay việc tạo ra mạng lưới các đơn vị tư vấn trong lĩnh vực sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả trên cả nước đã và đang đáp ứng được nhu cầu triển khai thực hiện các quy định của Luật cũng như đáp ứng được nhu cầu tư vấn, triển khai các giải pháp tiết kiệm năng lượng cho các doanh nghiệp trong cả nước. Tuy nhiên, việc thiếu các quy định giám sát việc thực hiện đối với các đơn vị tư vấn đã và đang gây ra những bất cập trong việc quản lý như: chất lượng tư vấn của các đơn vị không đồng đều, thiếu các quy định về chất lượng thiết bị kiểm toán năng lượng, thị trường tiết kiệm năng lượng bị bóp méo,...

- Để giải quyết những vấn đề này cần có các quy định để nâng cao chất lượng cung cấp dịch vụ tư vấn trong lĩnh vực sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả.

- Hơn nữa, mô hình công ty dịch vụ tư vấn năng lượng đã, đang được triển khai rất thành công trên nhiều quốc gia trên thế giới. Đây là mô hình giúp thúc đẩy các doanh nghiệp, đặc biệt là doanh nghiệp nhà nước khi triển khai thực hiện đầu tư công nghệ, giải pháp tiết kiệm năng lượng nhưng không thu xếp được vốn, công nghệ thì sẽ giải quyết qua các đơn vị dịch vụ năng lượng, đảm bảo hai bên cùng có lợi và theo nguyên tắc tiết kiệm năng lượng.

3. Nhóm 3: Nhóm chính sách, quy định về chính sách ưu đãi, công cụ hỗ trợ tài chính cho lĩnh vực sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả

Điều 41, Điều 42 của Luật: Ưu đãi đối với hoạt động sử dụng năng lượng bao gồm các công cụ hỗ trợ kinh phí từ Chương trình quốc gia về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả; Hỗ trợ đầu tư sản xuất sản phẩm TKNL; đầu tư dây chuyền sản xuất, mở rộng quy mô sản xuất bằng công nghệ TKNL được ưu đãi, hỗ trợ ưu đãi về thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu, thuế thu nhập doanh nghiệp theo quy định của pháp luật về thuế; ưu đãi theo quy định của pháp luật về đất đai; Được vay vốn từ Ngân hàng Phát triển; Quỹ Phát triển khoa học và công nghệ quốc gia, Quỹ đổi mới công nghệ quốc gia, Quỹ bảo vệ môi trường và được hỗ trợ từ Chương trình quốc gia phát triển công nghệ cao;

Các ưu đãi về thuế suất đối với sản xuất, kinh doanh phương tiện, thiết bị, phụ tùng, vật tư phục vụ cho hoạt động nghiên cứu phát triển công nghệ TKNL; sản phẩm TKNL; các loại phương tiện giao thông tiết kiệm nhiên liệu, sử dụng khí hóa lỏng, khí thiên nhiên, điện, nhiên liệu hỗn hợp, sinh học mà trong nước chưa sản xuất được và thuộc danh mục do Chính phủ quy định.

Đối với các ưu đãi về thuế, qua rà soát và tổng hợp từ các Bộ, ngành, đặc biệt là Bộ Tài chính, thì hiện trạng như sau:

- Về thuế nhập khẩu:

Theo danh mục ngành nghề ưu đãi đầu tư tại Phụ lục II kèm theo Nghị định số 31/2021/NĐ-CP thì ngành nghề ưu đãi đầu tư đã bao gồm sản xuất sản phẩm tiết kiệm năng lượng, tuy nhiên chưa có quy định ưu đãi cho hoạt động đầu tư nâng cấp, cải tạo dây chuyền sản xuất, mở rộng quy mô sản xuất bằng công nghệ TKNL, thực hiện các giải pháp tiết kiệm năng lượng, trong khi đây mới là lĩnh vực chính cần được ưu đãi thúc đẩy đầu tư.

- Về thuế thu nhập doanh nghiệp (TNDN):

Miễn thuế đối với thu nhập từ chuyên nhượng chứng chỉ giảm phát thải (CERs) của doanh nghiệp được cấp chứng chỉ giảm phát thải tại Khoản 8, Điều 4 Luật Thuế TNDN. Áp dụng thuế suất ưu đãi 17% trong 10 năm, miễn thuế 2 năm, giảm 50% số thuế TNDN phải nộp trong 4 năm tiếp theo đối với thu nhập của doanh nghiệp từ thực hiện dự án đầu tư mới sản phẩm tiết kiệm năng lượng tại Điều 13, 14 Luật Thuế TNDN. Như vậy, ưu đãi thuế TNDN cũng chưa có cho các đối tượng thực hiện các dự án phổ biến và quan trọng trong lĩnh vực sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả là đầu tư nâng cấp, cải tạo dây chuyền sản xuất, mở rộng quy mô sản xuất bằng công nghệ TKNL.

- Về thuế tiêu thụ đặc biệt (TTĐB):

Luật số 106/2016/QH13 sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật thuế GTGT, Luật thuế TTĐB và Luật Quản lý thuế đã quy định giảm thuế TTĐB đối với xe 9 chỗ có dung tích xy lanh từ 2.000 cm³ trở xuống. Ngày 11/01/2022 Luật số 03/2022/QH15 đã sửa đổi thuế suất thuế TTĐB theo hướng giảm đối với xe ô tô điện chạy pin theo lộ trình để phát triển xe điện phù hợp.

- Về thuế giá trị gia tăng (GTGT):

Chưa có quy định ưu đãi nào dành cho các dự án đầu tư tiết kiệm năng lượng.

- Hỗ trợ tài chính cho hoạt động TKNL

Để triển khai trong thực tế thì Điều 41, 42 cần được hài hòa với các luật khác và quy định cụ thể như: Luật Thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu, Luật Thuế thu nhập doanh nghiệp; Luật Đất đai; Luật Đầu tư và các pháp luật liên quan khác. Để tiếp cận các nguồn tài chính ưu đãi đã nêu trong Điều 41, cần có những quy chế cho vay, hỗ trợ của các quỹ và chương trình được nêu tại Điểm (c), Khoản (2) cho các dự án TKNL. Tuy nhiên hiện nay, các văn bản hướng dẫn chi tiết của các quỹ này chưa có nội dung hỗ trợ đối với các Dự án đầu tư tiết kiệm năng lượng (DAĐTTKNL).

- Ưu đãi và hỗ trợ đầu tư cho hoạt động TKNL

Tại Việt Nam, ưu đãi và hỗ trợ đầu tư được quy định theo lĩnh vực đầu tư hoặc địa bàn đầu tư. Quy định cao nhất là tại Luật đầu tư.

+ Ưu đãi đầu tư

Ưu đãi đầu tư chủ yếu dưới hình thức thuế như thuế TNDN và thuế XNK và tiền thuê và sử dụng đất giành cho dự án đầu tư mới hoặc dự án mở rộng đầu tư trong đó có dự án sản xuất sản phẩm TKNL và những dự án trong các vùng và lĩnh vực ưu đãi đầu tư do Chính phủ quy định. Lĩnh vực ưu đãi đầu tư hiện nay đang được phân loại theo đầu ra của sản xuất nên không xác định được DAĐTTKNL có nằm trong danh mục ưu đãi không. Địa bàn ưu đãi đầu tư chủ yếu là nông thôn, miền núi nơi tiêu thụ năng lượng ít và ít có các DNCN lớn. Ưu đãi giành cho phát triển các cụm công nghiệp (CCN) thì tập trung vào xây dựng cơ sở hạ tầng kết nối CCN với bên ngoài. Như vậy DAĐTTKNL chưa có trong danh mục ưu đãi đầu tư.

+ Hỗ trợ đầu tư

Hỗ trợ đầu tư dưới nhiều hình thức từ nâng cao năng lực đến hỗ trợ tín dụng và phát triển thị trường được giành cho một số loại hình DN như DNNVV, DN công nghệ cao v.v. và xây dựng cơ sở hạ tầng bên ngoài các khu CN, vùng kinh tế, khu công nghệ cao.v.v. Mặc dù không có quy định hỗ trợ liên quan đến lĩnh vực đầu tư TKNL, nhưng các doanh nghiệp thuộc các loại hình được hỗ trợ nêu trên có thể tiếp cận các nguồn tài chính hỗ trợ khi thực hiện dự án TKNL.

- Tín dụng xanh

Ngân hàng nhà nước (NHNN) trong Chỉ thị 03/CT-NHNN 2015 về thúc đẩy tăng trưởng tín dụng xanh và quản lý rủi ro môi trường và xã hội trong hoạt động cấp tín dụng đã yêu cầu các ngân hàng thương mại (NHTM) tăng dần tỷ trọng tín dụng xanh trong cơ cấu danh mục tín dụng đầu tư, trong đó có cả tín dụng cho đầu tư dự án TKNL. Đây là văn bản cho phép và khuyến khích các NHTM đưa ra các sản phẩm tín dụng xanh ưu đãi và cũng yêu cầu các tổ chức này báo cáo kết quả hoạt động tín dụng xanh cho NHNN theo quý. Tuy nhiên chính sách mới thực thi và kết quả không cao như mong muốn của các nhà hoạch định chính sách do các NHTM gặp nhiều khó khăn trong tìm kiếm, đánh giá, thẩm định các dự án TTX để cho vay.

Hiện nay Bộ Tài nguyên và Môi trường đang chủ trì, phối hợp với các bộ ngành liên quan xây dựng, trình Thủ tướng Chính phủ ban hành tiêu chí môi trường và việc xác nhận đối với dự án được cấp tín dụng xanh, phát hành trái phiếu xanh theo Luật Bảo vệ môi trường về quy định dự án cấp tín dụng xanh. Vì vậy, cần phải đưa danh mục, tiêu chí các dự án đầu tư tiết kiệm năng lượng vào các dự án được cấp tín dụng xanh để đảm bảo thực hiện ưu đãi đầu tư cho các dự án TKNL.

Hạn chế quan trọng nhất về mặt pháp lý là các chính sách khuyến khích đầu tư trong lĩnh vực TKNL (như: hỗ trợ vốn, đất đai, miễn giảm thuế, phí) chưa được nêu cụ thể trong các hướng dẫn thực hiện các chương trình/kế hoạch này và các văn bản quy phạm pháp luật về tín dụng, thuế, đầu tư, đất đai nên thực tế chưa đi vào cuộc sống, chưa có tác dụng khuyến khích các thành phần kinh tế đầu tư lớn vào các lĩnh vực này một cách bền vững.

Đánh giá chung: hạn chế của các chính sách khuyến khích, ưu đãi đầu tư trong lĩnh vực TKNL bằng các công cụ tài chính truyền thống (như: hỗ trợ vốn, đất đai, miễn giảm thuế, phí) chưa có văn bản hướng dẫn cụ thể về tín dụng, thuế, đầu tư, đất đai nên chưa có tác dụng khuyến khích các thành phần kinh tế đầu tư vào lĩnh vực này một cách bền vững. Các công cụ tài chính phi truyền thống vận hành dưới dạng Quỹ tài chính đã được giới thiệu và từng bước đưa vào áp dụng tại Việt Nam thời gian gần đây đã đạt được những kết quả thành công nhất định ở quy mô thử nghiệm và đã chứng minh Quỹ tài chính là công cụ phù hợp để thúc đẩy thị trường TKNL chưa phát triển tại Việt Nam hiện nay.

Bộ Công Thương đang điều phối triển khai thực hiện VNEEP III cho giai đoạn 2019 – 2030, trong đó có hoạt động xây dựng thí điểm quỹ tài chính hỗ trợ cho TKNL – đây là hoạt động cần thực hiện sớm để VNEEP III có thể hỗ trợ không chỉ thành lập quỹ, ban hành các quy chế tổ chức, quản lý quỹ, mà còn nâng cao năng lực toàn diện cho nhân lực của quỹ trong hoạt động hỗ trợ thực hiện DADTTKNL của các doanh nghiệp và thu hút các nguồn vốn, nguồn tài trợ trong và ngoài nước. Việc thành lập Quỹ TKNL cũng sẽ giúp cho các nguồn lực tài chính hỗ trợ đầu tư cho các hoạt động TKNL được thống nhất, tập trung, tránh dàn trải để tăng hiệu quả cho các hoạt động hỗ trợ cụ thể của Chính phủ đối với đầu tư TKNL.

4. Nhóm 4: Nhóm chính sách chuyển đổi thị trường và quản lý hiệu suất phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng (Quy định tại Chương IX: Điều 37, Điều 38, Điều 39, Điều 40)

- Căn cứ Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả Chương IX Quản lý phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng (Điều 37, 38, 39, 40); Chính phủ đã quy định chi tiết các quy định liên quan đến chương trình chuyển đổi thị trường hiệu suất năng lượng cho phương tiện thiết bị tại Nghị định số 21/2011/NĐ-CP ngày 29 tháng 3 năm 2011 của Chính phủ quy định chi tiết và biện pháp thi hành Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả (Chương V dán nhãn cho phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng từ Điều 14 đến Điều 23)

- Nghị định 17/2022/NĐ-CP Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của các nghị định quy định về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực hóa chất và vật liệu nổ công nghiệp; điện lực, an toàn đập thủy điện, sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả; hoạt động thương mại, sản xuất, buôn bán hàng giả, hàng cấm và bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng; hoạt động dầu khí, kinh doanh xăng dầu và khí (Thay thế nghị định 134/2013/NĐ-CP)

- Thông tư 36/2016/TT-BCT quy định dán nhãn năng lượng cho phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng thuộc phạm vi quản lý của Bộ Công Thương. (Thay thế Thông tư 07/2012/TT-BCT)

Chương trình tiêu chuẩn và dán nhãn năng lượng bắt đầu từ những năm 1970 được triển khai trên hơn 120 quốc gia thực hiện áp dụng bắt buộc các tiêu chuẩn hiệu suất năng lượng và dán nhãn cho hơn 50 loại phương tiện thiết bị tùy theo thiết kế và phạm vi áp dụng theo điều kiện của từng quốc gia. Trong đó, hơn

100 quốc gia hiện đang sử dụng các tiêu chuẩn hiệu suất năng lượng hoặc dán nhãn năng lượng bắt buộc cho máy điều hòa không khí, tủ lạnh, thiết bị chiếu sáng hoặc động cơ công nghiệp... Nhãn năng lượng là công cụ hiệu quả trong thúc đẩy thị trường cho các phương tiện và thiết bị hiệu suất cao, tiết kiệm năng lượng.

Thông qua việc đưa ra thông tin trực quan về hiệu suất năng lượng và mức độ hiệu quả sử dụng năng lượng của phương tiện, thiết bị, Chương trình Dán nhãn năng lượng giúp đạt mục đích chính là (i) Nâng cao nhận thức người tiêu dùng về sản phẩm tiết kiệm năng lượng, (ii) hướng đến chuyển đổi thị trường từ sản phẩm hiệu suất thấp tiêu tốn năng lượng, sang sản phẩm hiệu suất cao tiết kiệm năng lượng và bảo vệ môi trường.

Chương trình dán nhãn năng lượng được thực hiện thông qua việc xây dựng hệ thống các tiêu chuẩn quốc gia về hiệu suất năng lượng cho các sản phẩm tiêu thụ năng lượng lớn trên thị trường. Hệ thống tiêu chuẩn hiệu suất này là căn cứ để các doanh nghiệp thực hiện công bố hiệu suất năng lượng trên các phương tiện thiết bị, sản phẩm khi lưu hành trên thị trường. Hệ thống tiêu chuẩn hiệu suất năng lượng được định kỳ rà soát sửa đổi năm một lần theo quy định.

Chương trình dán nhãn năng lượng tại Việt Nam được bắt đầu triển khai từ năm 2008 theo hình thức tự nguyện đối với sản phẩm đèn chiếu sáng và bình đun nước nóng, Quyết định số 51/2011/QĐ-TTg được thay thế bởi Quyết định số 04/2017/QĐ-TTg về việc Danh mục phương tiện, thiết bị phải dán nhãn năng lượng và áp dụng mức hiệu suất năng lượng tối thiểu đó bắt buộc thực hiện từ ngày 01 tháng 7 năm 2013 với một số phương tiện, thiết bị.

Chương trình dán nhãn năng lượng được thực hiện theo Thông tư 36/2016/TT-BCT, thủ tục đăng ký dán nhãn năng lượng đã chuyển từ hình thức tiền kiểm sang hậu kiểm, Các doanh nghiệp tự công bố sản phẩm dán nhãn năng lượng tới Bộ Công Thương, và tự chịu trách nhiệm về thông tin sản phẩm đăng ký.

Bộ Công Thương cũng triển khai dịch vụ công cấp độ 4 tại địa chỉ online.moit.gov.vn để tiếp nhận hồ sơ đăng ký công bố dán nhãn năng lượng của doanh nghiệp.

Qua quá trình triển khai, Doanh nghiệp được hỗ trợ tối đa trong việc thực hiện thủ tục liên quan để đăng ký dán nhãn năng lượng, giảm thiểu tối đa thời gian đăng ký. Doanh nghiệp tự thực hiện việc công bố dán nhãn mà không cần chờ đợi trả kết quả từ cơ quan quản lý.

Chương trình dán nhãn năng lượng đã góp phần thúc đẩy quá trình chuyển đổi thị trường các sản phẩm tiêu thụ năng lượng các doanh nghiệp được đánh giá cao chương trình dán nhãn năng lượng trong việc tạo ra một thị trường minh bạch đối với sản phẩm trong chương trình dán nhãn năng lượng. Chương trình dán nhãn hiệu suất năng lượng đã tạo ra động lực thúc đẩy cạnh tranh về cung cấp các sản phẩm hiệu suất năng lượng cao ra thị trường

Mức độ tuân thủ các quy định về hiệu suất năng lượng là rất cao tuy nhiên, có sự lo ngại các doanh nghiệp lợi dụng chính sách tự công bố để đăng thông tin

sai về sản phẩm lừa dối người tiêu dùng. Chính vì vậy cơ quan quản lý cần phải tăng cường hoạt động kiểm tra kiểm soát trên thị trường.

Hàng năm, Bộ Công Thương tăng cường thanh tra kiểm tra về dán nhãn năng lượng trên thị trường, triển khai các đoàn kiểm tra thực thi pháp luật về dán nhãn năng lượng, Thành phần kiểm tra bao gồm Thanh tra Bộ, Sở Công Thương, Cơ quan quản lý thị trường kiểm tra các đơn vị sản xuất, nhập khẩu, kinh doanh các sản phẩm phải thực hiện dán nhãn năng lượng.

Quá trình kiểm tra giám sát tại Doanh nghiệp, lỗi thường gặp như dán nhãn sai quy cách, in thông tin trên nhãn chưa đầy đủ. Các đơn vị kinh doanh hàng hóa phương tiện thiết bị không dán nhãn hoặc dán nhãn bị che lấp. Các đơn vị trên đều đã phải có hành động khắc phục sửa đổi bổ sung lại các sản phẩm vi phạm cam kết tuân thủ theo quy định. Các doanh nghiệp dán nhãn năng lượng có xu hướng e ngại trong cung cấp các thông tin liên quan đến số lượng, chủng loại thiết bị phải dán nhãn cung cấp ra thị trường (Nhóm chỉ tiêu quy định tại Điều 3, Nghị định 21), cần mở rộng đối tượng dán nhãn....

5. Nhóm 5: Tổ chức triển khai thực hiện và nâng cao hiệu lực quản lý nhà nước trong hoạt động SDNL TKHQ (Liên quan đến Điều 30, 39 và 44 luật SDNL TKHQ)

Luật SDNL TKHQ hiện hành đã quy định trách nhiệm quản lý nhà nước về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả đối với các đối tượng thuộc phạm vi điều chỉnh của Luật. Tuy nhiên, các quy định này chưa được phân cấp chi tiết giữ Trung ương và địa phương, thiếu sự phối hợp giữa các cơ quan quản lý chuyên ngành tại địa phương trong hoạt động chuyên môn; Quy định về mua sắm trang thiết bị TKNL trong đầu tư công từ vốn ngân sách nhà nước chưa được quan tâm thực hiện; hoạt động thanh tra, kiểm tra đối với các cơ sở/đơn vị vi phạm các quy định của Luật chưa hiệu quả. Do vậy, hoàn thiện quy định tại Luật SDNL TKHQ theo hướng phân định rõ trách nhiệm của cơ quan quản lý nhà nước (trung ương và địa phương) trong việc xây dựng chính sách và quản lý hoạt động TKNL nhằm nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước, đồng thời quy định quyền và nghĩa vụ của tổ chức, cá nhân tham gia vào hoạt động SDNL TKHQ nhằm đảm bảo quyền lợi cũng như trách nhiệm của tổ chức, cá nhân phù hợp với thực tiễn của quản lý và sử dụng năng lượng của Việt Nam, loại bỏ các quy định không còn phù hợp, chồng chéo.

PHẦN THỨ III

ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

Trong bối cảnh cuộc khủng hoảng năng lượng trên thế giới đang diễn ra phức tạp, khó lường, các nguồn năng lượng hoá thạch đang ngày càng cạn kiệt, các nguồn năng lượng tái tạo giá thành còn cao và thiếu ổn định, chưa hoàn toàn thay thế được năng lượng truyền thống.

Để đảm bảo nhu cầu năng lượng phục vụ sản xuất và đời sống, việc sử dụng tiết kiệm và hiệu quả các nguồn năng lượng đang trở thành vấn đề cấp bách, mang

tính toàn cầu, trở thành giải pháp quan trọng giúp giảm áp lực cung cấp điện, góp phần đảm bảo an ninh năng lượng quốc gia cũng như đẩy mạnh thực hiện lộ trình trung hoà cacbon vào năm 2050 theo cam kết tại Hội nghị COP 26, thúc đẩy kinh tế xanh, vì vậy việc sửa đổi, bổ sung Luật là hết sức cần thiết.

Theo đó, dự thảo đề xuất tập trung vào 5 chính sách, giải quyết những bất cập hiện nay đồng thời giúp thúc đẩy hiệu quả sử dụng năng lượng trong giai đoạn tới.

1. Chính sách về quản lý năng lượng

- Bổ sung quy định về quản lý năng lượng đối với mô hình tập đoàn, tổng công ty, đặc biệt trong lĩnh vực kiểm soát định mức hao hụt xăng dầu.

- Bổ sung trách nhiệm của các doanh nghiệp vừa và nhỏ về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả.

- Xem xét điều chỉnh mức sử dụng năng lượng hiện hành đối với các cơ sở sử dụng năng lượng trọng điểm lĩnh vực xây dựng, giao thông, nông nghiệp (1.000 TOE đối với cơ sở sử dụng năng lượng thuộc lĩnh vực nông nghiệp, giao thông vận tải và 500 TOE đối với xây dựng) theo phương án phân loại (loại I, II hoặc III), tương ứng với từng loại sẽ khuyến nghị áp dụng mô hình quản lý năng lượng phù hợp.

- Xem xét điều chỉnh tăng cường trách nhiệm của địa phương trong việc kiểm tra tuân thủ các tiêu chuẩn, quy chuẩn, định mức tiêu thụ năng lượng của các doanh nghiệp tại địa phương.

- Tăng cường chế tài để đảm bảo tuân thủ việc cung cấp thông tin, số liệu tiêu thụ năng lượng và số liệu kinh doanh của các doanh nghiệp cho cơ quan chức năng.

- Bổ sung quy định chế tài, khen thưởng đối người đứng đầu cơ sở sử dụng năng lượng.

2. Chính sách phát triển nguồn nhân lực, tư vấn dịch vụ năng lượng và mạng lưới đơn vị tư vấn dịch vụ năng lượng

- Sửa đổi, bổ sung quy định của Luật liên quan đến hoạt động đào tạo nâng cao năng lực chuyên môn bao gồm đào tạo lần đầu, cập nhật kiến thức, đào tạo lại v.v... cho các tổ chức, cá nhân tư vấn hoạt động trong lĩnh vực TKNL, lực lượng Kiểm toán viên năng lượng và Người quản lý năng lượng tại cơ sở sử dụng năng lượng.

- Sửa đổi, bổ sung quy định điều kiện về con người, phương tiện, thiết bị và các hoạt động có liên quan đến tổ chức dịch vụ tư vấn năng lượng để đảm bảo chất lượng dịch vụ và thúc đẩy việc hình thành và phát triển thị trường tiết kiệm năng lượng.

- Quy định về công tác kiểm tra, giám sát đối với các đơn vị hoạt động trong lĩnh vực dịch vụ tư vấn năng lượng, kiểm toán năng lượng, đào tạo kiểm toán viên năng lượng và người quản lý năng lượng.

- Nghiên cứu, rà soát các quy định chi tiết về điều kiện kinh doanh đối với tổ chức hành nghề kiểm toán năng lượng theo quy định Luật Đầu tư kinh doanh 2020.

- Nghiên cứu xây dựng các cơ chế hỗ trợ và hình thành hệ thống các Công ty dịch vụ tư vấn năng lượng.

3. Chính sách phát triển các công cụ thị trường tiết kiệm năng lượng

- Xây dựng công cụ quỹ thúc đẩy sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả trên cơ sở thúc đẩy mọi nguồn lực xã hội cả trong và ngoài nước để hỗ trợ triển khai các hoạt động TKNL tại Việt Nam.

- Bổ sung, làm rõ các quy định về hỗ trợ thuế, hỗ trợ tài chính đối với hoạt động đầu tư các giải pháp sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả, các dự án nâng cấp, cải tạo dây chuyền sản xuất, mở rộng quy mô sản xuất bằng công nghệ tiết kiệm năng lượng.

- Nghiên cứu áp dụng các công cụ hỗ trợ tài chính về thu xếp vốn đầu tư, chia sẻ lợi nhuận - rủi ro, bảo lãnh vốn vay, hỗ trợ kỹ thuật các công ty dịch vụ năng lượng.

- Cung cấp vốn và trợ giúp kỹ thuật thông qua các công ty dịch vụ tư vấn năng lượng cho các dự án TKNL và có tính khả thi về tài chính nhưng thiếu vốn ban đầu và đang tìm kiếm nguồn vốn ưu đãi, thúc đẩy đầu tư TKNL thông qua các hình thức đa dạng khác nhau bao gồm đầu tư mạo hiểm, vốn tự có, thuê tài sản, tín dụng carbon, quỹ bảo lãnh tín dụng và trợ giúp kỹ thuật.

4. Chính sách quản lý hiệu suất năng lượng của phương tiện thiết bị trên thị trường

- Nghiên cứu bổ sung Chương trình hiệu suất năng lượng cao nhất để đẩy nhanh tốc độ chuyển đổi thị trường tiêu thụ các phương tiện, thiết bị hiệu suất năng lượng cao.

- Nghiên cứu mở rộng, bổ sung danh mục phương tiện, thiết bị tiêu thụ năng lượng vào chương trình dán nhãn năng lượng. Bổ sung đối tượng dán nhãn năng lượng cho nhóm vật liệu xây dựng bao gồm: sản phẩm kính, gạch không nung...

- Bãi bỏ quy định cấp giấy chứng nhận dán nhãn năng lượng của cơ quan nhà nước có thẩm quyền, chuyển sang hình thức doanh nghiệp tự công bố nhãn năng lượng.

- Rà soát, nghiên cứu cơ chế ưu đãi để khuyến khích các doanh nghiệp đầu tư phát triển các sản phẩm hiệu suất cao hơn có tính định hướng thị trường, từng bước loại bỏ các phương tiện, thiết bị, sản phẩm sử dụng năng lượng hiệu suất thấp.

5. Tổ chức triển khai thực hiện và nâng cao hiệu lực quản lý nhà nước trong lĩnh vực sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả

- Bổ sung quy định cụ thể trách nhiệm của Bộ, ngành và UBND các tỉnh về mua sắm trang thiết bị TKNL trong các dự án đầu tư từ ngân sách Nhà nước, đặc

biệt là trách nhiệm báo cáo tình hình thực hiện và kết quả công tác thanh, kiểm tra hằng năm cho cấp có thẩm quyền.

- Bổ sung trách nhiệm quản lý hoạt động dán nhãn năng lượng đối với sản phẩm vật liệu xây dựng cho Bộ Xây dựng trong tổ chức, triển khai, thực hiện kiểm tra giám sát.

- Rà soát việc phân cấp quản lý Nhà nước trong lĩnh vực sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả giữa các cơ quan Trung ương và địa phương, quy định cụ thể vai trò và trách nhiệm của cơ quan đầu mối quốc gia, các Bộ, ngành liên quan và địa phương, đặc biệt là vai trò đầu mối tổ chức triển khai toàn bộ hoạt động sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả của UBND các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương.

- Nghiên cứu, bổ sung việc tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, hậu kiểm của cơ quan quản lý nhà nước tại địa phương đối với hoạt động sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả trong hoạt động sản xuất, kinh doanh, mua sắm công, tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc trong thực tế thi hành Luật.

- Rà soát việc phân cấp phối hợp tổ chức thống kê trong lĩnh vực sử dụng năng lượng (bao gồm cả lĩnh vực xây dựng, giao thông vận tải và nông nghiệp) phù hợp với quy định của Luật Thống kê.

Trên đây là Báo cáo tổng kết thi hành Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả của Bộ Công Thương./.

Nơi nhận:

- Thủ tướng, các Phó Thủ tướng Chính phủ (để báo cáo);
- Văn phòng Chính phủ;
- Bộ Tư pháp;
- Các đồng chí Thứ trưởng Bộ Công Thương;
- Lưu: VT, TKNL.

BỘ TRƯỞNG

Nguyễn Hồng Diên

PHỤ LỤC I: DANH MỤC VĂN BẢN VỀ SỬ DỤNG NĂNG LƯỢNG TIẾT KIỆM VÀ HIỆU QUẢ

STT	Tên văn bản	Ngày ban hành	Ngày có hiệu lực
I	Văn bản quy phạm pháp luật do cơ quan trung ương ban hành		
<i>I.1</i>	<i>Luật, Nghị quyết của Quốc hội</i>		
1	Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả	17/06/2010	01/01/2011
<i>I.2</i>	<i>Nghị định của Chính phủ, Quyết định của Thủ tướng Chính phủ</i>		
1	Nghị định số 21/2011/NĐ-CP quy định chi tiết và biện pháp thi hành Luật sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả	29/3/2011	05/05/2011
2	Nghị định số 134/2013/NĐ-CP quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực điện lực, an toàn đập thủy điện, sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả	17/10/2013	01/12/2013
3	Nghị định số 17/2022/NĐ-CP về sửa đổi, bổ sung một số điều của các nghị định quy định về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực hóa chất và vật liệu nổ công nghiệp; điện lực, an toàn đập thủy điện, sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả; hoạt động thương mại, sản xuất, buôn bán hàng giả, hàng cấm và bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng; hoạt động dầu khí, kinh doanh xăng dầu và khí.	31/01/2022	31/01/2022
4	Quyết định 04/2017/QĐ-TTg Quy định danh mục phương tiện, thiết bị phải dán nhãn năng lượng, áp dụng mức hiệu suất năng lượng tối thiểu và lộ trình thực hiện	9/3/2017	25/4/2017
5	Quyết định số 14/2023/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ Ban hành Danh mục và lộ trình phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng phải loại bỏ và các tổ máy phát điện hiệu suất thấp không được xây dựng mới	24/5/2023	15/7/2023
6	Quyết định 68/2011/QĐ-TTg ban hành Danh mục phương tiện, thiết bị tiết kiệm năng lượng được trang bị, mua sắm đối với cơ quan, đơn vị sử dụng ngân sách nhà nước	12/12/2011	01/02/2012

I.3 *Thông tư, Thông tư liên tịch của các bộ, cơ quan ngang bộ*

1	Thông tư số 39/2011/TT-BCT quy định về đào tạo, cấp chứng chỉ quản lý năng lượng và kiểm toán viên năng lượng	28/10/2011	15/12/2011
2	Thông tư số 64/2011/TT-BGTVT quy định biện pháp sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả trong hoạt động giao thông vận tải	26/12/2011	09/02/2012
3	Thông tư số 19/2013/TT-BNNPTNT hướng dẫn biện pháp sử dụng năng lượng tiết kiệm, hiệu quả trong sản xuất nông nghiệp	15/3/2013	01/05/2013
4	Thông tư số 02/2014/TT- BCT quy định các biện pháp sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả cho các ngành công nghiệp	16/01/2014	01/06/2014
5	Thông tư số 19/2016/TT-BCT quy định mức tiêu hao năng lượng trong ngành công nghiệp sản xuất bia và nước giải khát	14/9/2016	01/11/2016
6	Thông tư số 20/2016/TT-BCT quy định mức tiêu hao năng lượng trong ngành công nghiệp thép	20/9/2016	08/11/2016
7	Thông tư số 36/2016/TT-BCT Quy định dán nhãn năng lượng cho các phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng thuộc phạm vi quản lý của Bộ Công Thương	28/12/2016	10/02/2017
8	Thông tư số 38/2016/TT-BCT Quy định mức tiêu hao năng lượng trong ngành nhựa	28/12/2016	10/02/2017
9	Thông tư số 24/2017/TT-BCT Quy định mức tiêu hao năng lượng trong ngành sản xuất giấy	23/11/2017	10/01/2018
10	Thông tư số 15/2017/TT-BXD Ban hành Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về Các công trình xây dựng sử dụng năng lượng hiệu quả, mã số QCVN 09:2017/BXD.	28/12/2017	01/06/2018
11	Thông tư số 40/2017/TT-BGTVT Hướng dẫn việc dán nhãn năng lượng đối với xe ô tô con loại trên 07 chỗ đến 09 chỗ	09/11/2017	01/01/2018
12	Thông tư số 91/2018/TT-BTC Hướng dẫn lập, quản lý và sử dụng kinh phí thực hiện lộ trình dán nhãn năng lượng và áp dụng mức hiệu suất năng lượng tối thiểu	28/9/2018	18/12/2018

13	Thông tư số 52/2018/TT-BCT Quy định định mức tiêu hao năng lượng trong ngành công nghiệp chế biến thủy sản, áp dụng cho quá trình chế biến công nghiệp của các nhóm sản phẩm cá da trơn và tôm	25/12/2018	18/02/2019
14	Thông tư số 39/2019/TT-BCT quy định định mức tiêu hao năng lượng trong ngành công nghiệp sản xuất đường mía	29/11/2019	14/01/2020
15	Thông tư số 59/2018/TT-BGTVT hướng dẫn việc dán nhãn năng lượng đối với xe mô tô, xe gắn máy sản xuất, lắp ráp và nhập khẩu	17/12/2018	01/01/2020
16	Thông tư số 25/2020/TT-BCT quy định về việc lập kế hoạch, báo cáo thực hiện kế hoạch sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả; thực hiện kiểm toán năng lượng	29/09/2020	13/11/2020

II Văn bản chỉ đạo điều hành của TW, Thủ tướng Chính phủ và Bộ Công Thương

1	Nghị quyết số 55-NQ/TW của Bộ Chính trị về chiến lược phát triển năng lượng quốc gia đến năm 2030, tầm nhìn 2045	11/2/2020	11/2/2020
2	Nghị quyết số 140/NQ-CP ban hành Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 55/NQ/TW	02/10/2020	02/10/2020
3	Quyết định của Thủ tướng Chính phủ hàng năm ban hành danh sách cơ sở sử dụng năng lượng trọng điểm	Hàng năm	
4	Chỉ thị số 20/2020/CT-TTg ngày 07 tháng 5 năm 2020 về tăng cường tiết kiệm điện giai đoạn 2020-2025	07/5/2020	07/5/2020
5	Chỉ thị số 20/2023/CT-TTg ngày 08 tháng 6 năm 2023 về tăng cường tiết kiệm điện giai đoạn 2023-2025 và các năm tiếp theo	08/6/2023	08/6/2023
6	Quyết định số 280/QĐ-TTg phê duyệt Chương trình quốc gia sử dụng năng lượng tiết kiệm, hiệu quả giai đoạn 2019 - 2030	13/3/2019	13/3/2019
7	Quyết định số 12/QĐ-BCĐTKNL Quy chế xây dựng, tuyển chọn và tổ chức quản lý thực hiện các nhiệm vụ thuộc Chương trình quốc gia về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả giai đoạn 2019-2030.	19/1/2022	19/1/2022

8	Quyết định số 145/QĐ-BCT của Bộ Công Thương ban hành hướng dẫn kỹ thuật triển khai thực hiện các giải pháp thuộc Chương trình quốc gia về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả giai đoạn 2019-2030.	08/02/2022	08/02/2022
9	Quyết định số 2539/2020 của Bộ Công Thương ban hành hướng dẫn kiểm tra hiệu suất năng lượng cho các phương tiện, thiết bị dán nhãn năng lượng và áp dụng mức hiệu suất năng lượng tối thiểu lưu thông trên thị trường.	30/9/2020	30/9/2020

PHỤ LỤC II
DANH MỤC CÁC TCVN VỀ HIỆU SUẤT NĂNG LƯỢNG

Stt	Nhóm thiết bị	Danh mục các sản phẩm phải dán nhãn theo Lộ trình	Số hiệu TCVN	Tên Tiêu chuẩn	Nhãn năng lượng
1.	1. Nhóm thiết bị gia dụng	1. Đèn huỳnh quang ống thẳng	TCVN 8249:2009	Bóng đèn huỳnh quang dạng ống – Hiệu suất năng lượng	Nhãn xác nhận
2.		2. Đèn huỳnh quang compact	TCVN 8249:2013	Bóng đèn huỳnh quang dạng ống – Hiệu suất năng lượng	Nhãn xác nhận
3.		3. Chấn lưu điện tử cho đèn huỳnh quang	TCVN 7896:2008	Bóng đèn huỳnh quang compact – Hiệu suất năng lượng	Nhãn xác nhận
4.		4. Chấn lưu điện tử cho đèn huỳnh quang	TCVN 7896:2015	Bóng đèn huỳnh quang compact – Hiệu suất năng lượng	Nhãn so sánh
5.		5. Máy điều hòa nhiệt độ	TCVN 8248:2009	Balats điện tử - Hiệu suất năng lượng	Nhãn xác nhận
6.		6. Máy điều hòa nhiệt độ	TCVN 8248:2013	Balats điện tử - Hiệu suất năng lượng	Nhãn xác nhận
7.		7. Máy điều hòa nhiệt độ	TCVN 7897:2008	Balat điện tử dùng cho bóng đèn huỳnh quang – Hiệu suất năng lượng	Nhãn xác nhận
8.		8. Máy điều hòa nhiệt độ	TCVN 7897:2013	Balat điện tử dùng cho bóng đèn huỳnh quang – Hiệu suất năng lượng	Nhãn xác nhận
9.		9. Máy điều hòa nhiệt độ	TCVN 7830:2007	Điều hòa không khí – Hiệu suất năng lượng	Nhãn so sánh
10.		10. Máy điều hòa nhiệt độ	TCVN 7831:2007	Điều hòa không khí – Phương pháp xác định hiệu suất năng lượng	Nhãn so sánh
11.		11. Máy điều hòa nhiệt độ	TCVN 7830:2012	Điều hòa không khí không ống gió – Hiệu suất năng lượng	Nhãn so sánh
12.		12. Máy điều hòa nhiệt độ	TCVN 7831:2012	Điều hòa không khí không ống gió – Phương pháp xác định hiệu suất năng lượng	Nhãn so sánh
13.		13. Máy điều hòa nhiệt độ	TCVN 7830:2015	Điều hòa không khí không ống gió – Hiệu suất năng lượng	Nhãn so sánh

Stt	Nhóm thiết bị	Danh mục các sản phẩm phải dán nhãn theo Lộ trình	Số hiệu TCVN	Tên Tiêu chuẩn	Nhãn năng lượng
14.			TCVN 7830:2021	Điều hòa không khí không ống gió – Hiệu suất năng lượng	
15.			TCVN 7828:2007	Tủ lạnh, tủ kết đông lạnh – Hiệu suất năng lượng	Nhãn so sánh
16.			TCVN 7829:2007	Tủ lạnh, tủ kết đông lạnh – Phương pháp xác định hiệu suất năng lượng	
17.			TCVN 7828:2013	Tủ lạnh, tủ kết đông lạnh – Hiệu suất năng lượng	Nhãn so sánh
18.		6. Tủ lạnh	TCVN 7829:2013	Tủ lạnh, tủ kết đông lạnh – Phương pháp xác định hiệu suất năng lượng	
19.			TCVN 7829:2016	Tủ Mát, Tủ Lạnh, Tủ Đông – Phương Pháp Xác Định Hiệu Suất Năng Lượng	
20.			TCVN 7828:2016	Tủ Mát, Tủ Lạnh, Tủ Đông – Hiệu Suất Năng Lượng	
			TCVN 8526:2010	Máy giặt – Hiệu suất năng lượng tối thiểu và phương pháp xác định	Nhãn so sánh
		7. Máy giặt	TCVN 8526:2013	Máy giặt – Hiệu suất năng lượng tối thiểu và phương pháp xác định	Nhãn so sánh
21.			TCVN 8252:2009	Nồi cơm điện – Hiệu suất năng lượng	Nhãn so sánh
22.		8. Nồi cơm điện	TCVN 8252:2015	Nồi cơm điện – Hiệu suất năng lượng	Nhãn so sánh
23.			TCVN 7826:2007	Quạt điện – Hiệu suất năng lượng	Nhãn so sánh
24.			TCVN 7827:2007	Quạt điện – Phương pháp xác định hiệu suất năng lượng	
25.		9. Quạt điện	TCVN 7826:2015	Quạt điện – Hiệu suất năng lượng	Nhãn so sánh
26.			TCVN 7827:2015	Quạt điện – Phương pháp xác định hiệu suất năng lượng	
27.			TCVN 9536:2012	Máy thu hình - Hiệu suất năng lượng	Nhãn so sánh
28.		10. Máy thu hình	TCVN 9537:2012	Máy thu hình - Phương pháp xác định Hiệu suất năng lượng	
29.			TCVN 9536:2021	Máy thu hình - Hiệu suất năng lượng	

Stt	Nhóm thiết bị	Danh mục các sản phẩm phải dán nhãn theo Lộ trình	Số hiệu TCVN	Tên Tiêu chuẩn	Nhãn năng lượng
30.			TCVN 11844:2017	Đèn Led – Hiệu suất năng lượng	Nhãn xác nhận
31.		11. Đèn LED	TCVN 11843:2017	Phương Pháp Thử Bóng Đèn Led, Đèn Điện Led Và Môđun Led	
32.			TCVN 11842:2017	Dự Đoán Độ Duy Trì Quang Thông Dài Hạn Của Nguồn Sáng Led	
33.		12. Bình đun nước nóng có dự trữ	TCVN7898:2009	Bình đun nước nóng có dự trữ - Hiệu suất năng lượng	
34.		12. Bình đun nước nóng có dự trữ	TCVN7898:2018	Bình đun nước nóng có dự trữ - Hiệu suất năng lượng	Nhãn so sánh
35.		13. Bếp từ	TCVN 13372:2021	Bếp từ - Hiệu suất năng lượng	
36.		14. Bếp hồng ngoại	TCVN 13373:2021	Bếp hồng ngoại – Hiệu suất năng lượng	
37.		1. Máy photocopy	TCVN 9510:2012	Máy photo copy- Hiệu suất năng lượng	Nhãn xác nhận
38.	2. Nhóm thiết bị Văn phòng và thương mại	2. Máy in	TCVN 9509:2012	Máy in - Hiệu suất năng lượng	Nhãn xác nhận
39.		3. Màn hình máy tính	TCVN 9508:2012	Màn hình máy tính - Hiệu suất năng lượng	Nhãn xác nhận
40.		4. Tủ giữ lạnh thương mại	TCVN10289:2014	Tủ giữ lạnh thương mại - Hiệu suất năng lượng	Nhãn xác nhận
41.		5. Máy Tính Xách tay	TCVN 10290:2014	Tủ giữ lạnh thương mại – Phương pháp xác định Hiệu suất năng lượng	Nhãn xác nhận
42.			TCVN 11848:2017	Máy Tính Xách Tay – Hiệu Suất Năng Lượng	Nhãn xác nhận

Stt	Nhóm thiết bị	Danh mục các sản phẩm phải dán nhãn theo Lộ trình	Số hiệu TCVN	Tên Tiêu chuẩn	Nhãn năng lượng
43.			TCVN 11848:2021	Máy tính xách tay - Hiệu suất năng lượng	
44.		Máy tính để bàn	TCVN 13371:2021	Máy tính để bàn - Hiệu suất năng lượng	
45.		1. Máy biến áp phân phối ba pha	TCVN 8525:2010	Máy biến áp phân phối – Hiệu suất năng lượng tối thiểu và phương pháp xác định	Nhãn xác nhận
46.			TCVN 8525:2015	Máy biến áp phân phối – Hiệu suất năng lượng tối thiểu và phương pháp xác định	Nhãn xác nhận
47.			TCVN 7450-1:2005	Động cơ điện không đồng bộ ba pha roto lồng sóc hiệu suất cao – Phần 1: Mức hiệu suất năng lượng tối thiểu	Nhãn xác nhận
48.	3. Thiết bị công nghiệp		TCVN 7450-2:2005	Động cơ điện không đồng bộ ba pha roto lồng sóc hiệu suất cao – Phần 2: Phương pháp xác định hiệu suất năng lượng	
49.		2. Động cơ điện	TCVN 7450-1:2013	Động cơ điện không đồng bộ ba pha roto lồng sóc hiệu suất cao – Phần 1: Mức hiệu suất năng lượng tối thiểu	Nhãn xác nhận
50.			TCVN 7450-2:2013	Động cơ điện không đồng bộ ba pha roto lồng sóc hiệu suất cao – Phần 2: Phương pháp xác định hiệu suất năng lượng	
51.		3. Nồi hơi công nghiệp	TCVN 8630:2010	Nồi Hơi – Hiệu Suất Năng Lượng Và Phương Pháp Thử	
52.			TCVN 8630:2019	Nồi Hơi – Hiệu Suất Năng Lượng Và Phương Pháp Thử	

PHỤ LỤC III

BỘ TIÊU CHUẨN ISO VỀ HỆ THỐNG QUẢN LÝ NĂNG LƯỢNG

- Tiêu chuẩn TCVN ISO 50001:2019 (ISO 50001:2018), Hệ thống quản lý năng lượng – Các yêu cầu và hướng dẫn sử dụng (Energy Management Systems – Requirements with guidance for use).

- Tiêu chuẩn ISO 50004:2014: "Hệ thống quản lý năng lượng - Hướng dẫn việc thực hiện, duy trì và cải tiến hệ thống quản lý năng lượng" Energy management systems — Guidance for the implementation, maintenance and improvement of an energy management system.

- Tiêu chuẩn ISO 50006:2014: "Hệ thống quản lý năng lượng - Đo lường hiệu suất năng lượng sử dụng đường cơ sở năng lượng (EnB) và các chỉ số hiệu suất năng lượng (EnPI) - Nguyên tắc chung và hướng dẫn" (Energy management systems - Measuring energy performance using energy baselines (EnB) and energy performance indicators (EnPI) - General principles and guidance).

- Tiêu chuẩn ISO 50015:2014: "Hệ thống quản lý năng lượng – Đo lường và xác minh hiệu suất năng lượng của các tổ chức - Nguyên tắc chung và hướng dẫn" Energy management systems - Measurement and verification of energy performance of organizations - General principles and guidance.

- Tiêu chuẩn ISO 50002:2015 Kiểm toán năng lượng – Các yêu cầu (Energy audits – Requirements with guidance for use)

PHỤ LỤC IV
Các quy chuẩn kỹ thuật về hiệu suất năng lượng

STT	Tên quy chuẩn kỹ thuật	Ngày ban hành	Ghi chú
I	Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia		
1	QCVN 09:2017/BXD “Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về các công trình xây dựng sử dụng năng lượng hiệu quả”	có hiệu lực kể từ ngày 01/6/2018	